

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικά 60,
ἑξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἑξάμηνη 2
καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 40ὸς

Ἀθῆναι 18 Μαρτίου 1933

Ἔτος 55ον. — Ἀριθ. 16

Ο ΜΑΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΔΙΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ Ι. ΛΕΟΝ ΛΑΜΒΡΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Κανένας δὲν ἄκουσε τὰ λόγια του, γιὰτὶ εἶχε τὸ πρόσωπό του γυρισμένον κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου καὶ τὸ στόμα σκεπασμένον μὲ τὰ δύο του χέρια.

Ὁ Καραλὰ ἔτρεμε σύγ-
κορμος.

— Φοβάμαι, ἔκανε ἡ
Μαίρη.

Ἡ Σότζια πέρασε τὸ
μπράτσο τῆς γύρω ἀπὸ
τὸν λαιμό τῆς καὶ σφί-
χτηκε ἐπάνω τῆς ἀκόμην
περισσότερο.

— Εὐχαριστῶ, φιθύρι-
σε ἡ μικρὴ Ἀγγλίδι.

Οἱ ἀστραπὲς ἔσχιζαν
τὸν οὐρανόν, οἱ βροντὲς ἡ-
χοῦσαν χωρὶς διακοπὴν,
καὶ τὰ δέντρα, χτυπημένα
ἀπὸ τὸν ἀνεμὸν, λύγιζαν
τις κορφὰς τους ὡς τὴ γῆ.

Ἡ ζέστη ἦταν ἀποπνι-
κτικὴ.

— Θεέ μου, Θεέ μου,
φιθύριζε ἡ Μαίρη πού
δὲν εἶχε δύναμιν νὰ πῇ
περισσότερα.

Ἡ Σότζια ταραγμένη
ὅσο κι' αὐτὴ, ἔνοιωθε τὴν
καρδούλα τῆς νὰ χτυ-
πάει τόσο, πού κόντευε νὰ
σπάσῃ.

Ἡ θύελλα κράτησε πα-
ραπάνω ἀπὸ μισὴ ὥρὰ κι'
ὕστερα σιγὰ-σιγὰ ὑποχώ-
ρησε. Ἐξαφνα, μιὰ τρομα-
κτικὴ ἀστραπὴ ἔσχιζε τὸν
οὐρανόν. Ἡ Σότζια καὶ ἡ
Μαίρη νόμισαν πὺς ἔφθα-
σε τὸ τέλος τοῦ κόσμου
καὶ ἔβγαλαν μιὰ σπαρα-
κτικὴ φωνή.

— Μὴ φοβάστε. Δὲν εἶναι τίποτε!
φώναξε ὁ Κεσάμπ μὲ δλὴν τοῦ τὴν
δύναμιν, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ τὸν ἀ-
κούσουν οἱ μικρὲς προστατευόμενές
του.

Ἡ θύελλα ἀπομακρυνόταν. Ἡ φο-

βερὴ ἐκείνη ἀστραπὴ φαινόταν πὺς
ἔδειχνε τὸ τέλος τῆς. Σιγὰ-σιγὰ τὸ
σκοτάδι σκορπίστηκε. Ὁ οὐρανὸς ἄρ-
χισε νὰ ξαστερώνῃ καὶ στὸ τέλος φά-
νηκε κι' ὁ ἥλιος!

— Σότζια, εἶπε ἡ Μαίρη, ἀφοῦ
τίναξε τὴν σκόνην πού τὴν σκέπαζε
ὀλόκληρην, εἶσαι πιὸ γενναία ἀπὸ μέ-
να. Δὲν ἐδίστασες νὰ ἐκτεθῇς στὴν
μανίαν τοῦ ἀνέμου, γιὰ νὰ μὲ προφυ-
λάξῃς. Αὐτὸ δὲν θὰ τὸ
λησμονήσω ποτέ!

— Τὸ ἔκανα... γιὰτὶ
σ' ἀγαπῶ πολὺ, ἀπάντη-
σε ἡ Σότζια.

Ἡ Μαίρη τὴν κοίταξε
τρυφερά.

— Εἶσαι ἡ πιὸ πιστὴ
κι' ἡ πιὸ καλὴ μου φιλε-
νάδα, εἶπε. Θὰ ἤθελα νὰ
ζούσαμε πάντοτε μαζὶ.

— Ἀλίμονο! Τὸ ξέρω
καλὰ πὺς θὰ πρέπει νὰ
χωριστοῦμε.

— Πότε;

— Μά, σὲ λίγο. Ὅταν
θὰ ξαναβρῇς τοὺς γονεῖς
σου. Ἐσὺ εἶσαι ἡ κόρη
ἐνὸς σαχίμπ... κι' ἐγὼ
εἶμαι μιὰ φτωχὴ σκλάβι.

— ὦ, μὴν τὰ λές αὐ-
τά, Σότζια. Οἱ γονεῖς μου
εἶναι τόσο καλοὶ, πού δὲν
θὰ [θελήσουν νὰ χωρι-
στοῦμε. Καὶ μάλιστα ἔ-
ταν μάθουν, τί ἤσουν σὺ
γιὰ μένα ὅλο τοῦτο τὸν
καιρό.

Ἐνόσω τὰ δύο κορι-
σιτάκια συνωμιλοῦσαν, ὁ
Κεσάμπ ἔλυσε ἀπὸ τὸ δέν-
τρο τὸν Καραλὰ, πού μό-
λις αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτοῦ
τοῦ ἐλεύθερο ἔπεσε ἀμέ-
σως χάμω στὴ γῆ.

Τὸ ζῶον ἦταν ὀλότελα
ἔξαντλημένο. Μὰ καὶ οἱ
τρεῖς ταξιδιώτες δὲν βρί-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Τὸ παιδί μὲ τ' ἀεροπλάνο

σκονταν σε καλύτερη κατάσταση. Ήταν όλοι τους κατ'εξοχή και είχαν απόλυτη ανάγκη να αναπαυθούν.

— Για σήμερα δεν θα προχωρήσουμε περισσότερο, είπε ο Κεσάμπ. Ο κακομοιρης δ' Καρράλ δεν είναι σε κατάσταση να περπατήσει.

— Δεν ψάχνουμε να βρούμε το πανί της τέντας μας; πρότεινε η Σότζια.

Ο Κεσάμπ βρήκε πολύ σωστή αυτή την πρόταση και άρχισαν τις έρευνες. Άδικο όμως ψάξαν. Ξεκουρελισμένη από την θύελλα, η τέντα είχε εξαφανισθεί μαζί της.

— Τι να γίνει; Θα περάσουμε και χωρίς την τέντα, έκανε γελώντας η Μαίρη. Έχουμε τα δέντρα που μας φυλάγουν.

— Γι' άποψε ναί, συμφώνησε ο Κεσάμπ. Άλλα αύριο; Τέλος πάντων, ως ξεμερωθούμε και βλέπουμε.

Ευτυχώς μέσα στο καροτσάκι υπήρχαν αρκετά τρόφιμα. Τα πορτοκάλια που κρέμονταν ακόμη από τα κλαδιά των δέντρων και εκείνα που είχε στρώσει κάτω ή θύελλα, έφθαναν και περισσεύαν για το φρούτο τους.

Έτσι οι ταξιδιώτες μας έκαναν ένα γεύμα πλουσιώτατο. Πέρασαν όλη την ημέρα τους κάτω από τις ευδιασπές πορτοκαλλίες, το βράδυ κοιμήθηκαν κάτω απ' τσάντες και το άλλο πρωί ο Καρράλ, ξεκούραστος κι' ευδιάθετος, άρχισε πάλι να τραβάει το καροτσάκι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Το νοσοκομείο των ζώων

Οι ημέρες που επακολούθησαν πέρασαν χωρίς τίποτε το εξαιρετικό. Η φίλια της Μαίρης και της Σότζια γινόταν κάθε μέρα και μεγαλύτερη. Ήταν και οι δύο τους πολύ τρυφερές και έτσι, όταν έφθασαν στο Τζεμπούρ τον τελευταίο σταθμό πριν από το Δελχί, είχαν γίνει πιά άχώριστες φίλενάδες. Η Μαίρη είχε συγκινηθεί από την αφοσίωση που της έδειχνε η Σότζια, και η μικρή Ίνδλ από το άλλο μέρος, ένοιωθε μεγάλη ευγνωμοσύνη για την Μαίρη που από την πρώτη στιγμή της είχε φερθεί σαν να την θεωρούσε ομοιά της.

Μιά ολοκληρή ημέρα αναγκάστηκαν να μείνουν στο Τζεμπούρ. Πρώτα για να ξεκουρασθεί ο Καρράλ, και ύστερα για να αναγεώσουν τις προμήθειές τους.

Μαζί με τάλλα φώνια του ο Κεσάμπ αγόρασε και μια καινούργια τέντα για τσάντες του, και όταν τελείωσε όλες του τις δουλειές πρότεινε στα δυο κοριτσάκια να τα πάγν στο πιντσραπόλ.

— Τι είναι αυτό; ρώτησε η Μαίρη, — Δεν έχεις ποτέ σου ακούσει για το πιντσραπόλ; άπόρησε η Σότζια.

— Όχι, τί είναι;

— Είναι... πώς να σου το εξηγήσω... ένα νοσοκομείο των ζώων σαν να πούμε.

— Νοσοκομείο των ζώων;

— Ναι, συμπλήρωσε ο Κεσάμπ. Το πιντσραπόλ είναι πραγματικά ένα νοσοκομείο, όπου περιποιούνται και νοσηλεύουν τα πολύ γέρικα και τα πολύ άρρωστα ζώα.

— Αυτό θα είναι πολύ περίεργο και θα ήθελα πολύ να το ιδώ, είπε η Μαίρη.

— Έμπρός λοιπόν, πάμε, γιατί έχουμε αρκετό δρόμο να κάνουμε.

Η Μαίρη και η Σότζια άκολούθησαν με προθυμία τον Ίνδο. Τις πέρασε πρώτα από ένα βρωμερό στενοσόκκακο, ύστερα από πολλά καλντιρίμια όπου σπρωχόνταν, τσαλαπατιόταν και φώναζε ένα ποικιλόμορφο πλήθος, και τέλος σταμάτησε μπρος σ' ένα μεγάλο κτίριο.

Κανείς δεν είχε δώσει προσοχή στην Μαίρη που φαινόταν πραγματικά σαν μια μικρή Ίνδλ και μιλούσε κι' Ίνδοστανικά με την συντροφιστά της.

— Φθάσαμε, είπε ο Κεσάμπ δείχνοντας το κτίριο.

Από μέσα από τα παράθυρα φαινόταν τα κεφάλια διαφόρων ζώων. Τα περισσότερα ήταν τυλιγμένα μ' έπιδέσμους.

— Τι άστείο που είναι! έκανε η Μαίρη.

Ο Κεσάμπ της έκανε νόημα να κρατήσει για τον έαυτό της τις έντυπώσεις της και η μικρή Άγγλίδα δάγκασε τη γλώσσα της. Το πάθημά της του Μπενάρς ήταν ακόμη πολύ πρόσφατο στη μνήμη της και της είχε γίνει μάθημα.

Στο ισόγειο ο Κεσάμπ έδειξε στα δυο κοριτσάκια τους «άνάπηρους», δηλαδή τα ζώα εκείνα που ήταν πολύ άρρωστα ή πολύ γέρικα και δεν μπορούσαν να τα ανεβάσουν στα επάνω πατώματα. Άνάμεσα σ' αυτά ήταν γέρικα γαϊδούρια που δεν μπορούσαν να πάρουν τα πόδια τους και άγελάδες τυφλές από τα γερατειά.

— Οι Ίνδοι ποτέ δεν τα σκοτώνουν τα ζώα τους όταν γεράσουν τόσο, ώστε να μη μπορούν πιά να δουλέψουν, έξηγησε ο Κεσάμπ. Τα φέρνουν στο πιντσραπόλ και όποιοι μπορούν δίνουν κι' ένα μικρό ποσό κι' έτσι κάθε ζώο που έχει υπηρετήσει πιστά τον άφέντη του επί τόσα χρόνια περνάει ήσυχα γεράματα.

Η Σότζια έδειξε στη Μαίρη ένα

κάτασπρο άρνάκι που χοροπηδούσε με τα τρία μόνο ποδαράκια του και ύστερα τα δυο κορίτσια στάθηκαν συγκινημένα μπροστά σε μια άρρωστη γίδα που βέλαζε σπαραξικάρδια.

Μερικοί Ίνδοι ντυμένοι ιδιόρρυθμα περιπολούνταν όλα τα δυστυχισμένα αυτά ζώα.

— Αυτοί είναι οι Τζατν έξηγησε ο Κεσάμπ, δηλαδή τα μέλη μιας ινδικής αίρεσης, και έχουν άφιέρωση όλη την ζωή τους στην περιποίηση των ζώων.

— Άς ανεβούμε στο παραπάνω πάτωμα, είπε η Σότζια. Εκεί μπορεί να ιδούμε και τίποτε άλλου είδους ζώα.

— Θα σάς πάω στα πουλιά που βρίσκονται στο τελευταίο πάτωμα, άπάντησε ο Κεσάμπ.

Όταν μπήκαν μέσα στην ευρύχωρη αίθουσα που δεξιά κι' άριστερά ήταν φραγμένη με συρματόπλεγμα και μόνο στη μέση είχε ένα ευρύχωρο διάδρομο για τους έπισκέπτες, κόντεψαν να κουφαθούν από τον άφάνταστο θόρυβο: «Όλα τα πουλιά κακάριζαν, κελαϊδούσαν, φώναζαν μαζί τόσο, που δεν άκουγε κανείς τί του έλεγε ο διπλανός του.

Ένας Ίνδος, ντυμένος σαν πολεμιστής, στεκόταν κοντά στο συρματόπλεγμα μπροστά σ' ένα κόρακα που ήταν γαντζωμένος με το ένα πόδι στο ξύλο. Ο Ίνδος έτριβε σε ψίχουλα ένα Ινδιάνικο γλυκό που το τηγανίζουν μέσ' στο λάδι και το λένε κούζ, και τα τρίμματα τα πετούσε στο πουλί.

Η Μαίρη υποχώρησε άθελά της όταν είδε τον πολεμιστή, γιατί την πρώτη στιγμή της φάνηκε πως ήταν ο Γιουγκάλ. Δεν άργησε όμως νάντιληφθ η πώς είχε κάνει λάθος.

Ο πολεμιστής μιλούσε στον κόρακα. Μιλούσε με την χοντρή φωνή του που προσπαθούσε να την κάνει γλυκιά και η Μαίρη δεν καταλάβαινε τί έλεγε, μ' ο Κεσάμπ κι' η Σότζια φαινόταν πως τον άκουγαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

— Ποιός ήταν αυτός ο άνθρωπος και τί έλεγε στον κόρακα; ρώτησε η Μαίρη όταν βρέθηκαν έξω.

— Ήταν ένας πολεμιστής που είχε έρθει να ιδεί τον άνεψιό του, είπε ο Κεσάμπ.

— Τον άνεψιό του; άπόρησε η Μαίρη που δεν μπορούσε να έννοήσει. Και που βρισκόταν;

— Μά... μέσα στο κλουβί.

— Μέσα στο...;

— Ο άνεψιός του ήταν ο κόρακας που είδαμε.

(Άκολουθεί)

KIMON ALKIAS

Η ΖΗΛΙΑΡΑ

(ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ)

Έρμιόνη (Παρουσιάζεται, βασιτώντας στην άγκαλιά της δυο τρεις κουκλές, που τις καθίζει με προσοχή σε ισόριθμες καρέκλες λέγοντας:)

Ούφ! κι' έσείς, βήμα δεν μπορεί να πάη κανένας δίχως να σάς άφήση μοναχές. Όλο γκρίνια είσαστε. (Προς το κοινό:)

Επί τέλους, είμαι μόνη μου! Ο μπαμπάς είναι στο γραφείο. Η μαμά πήγε στη μοδίστρα της και τα μικρά βγήκαν με τη νταντά περίπατο. (Με φωνή κοροϊδευτική:) Σαν τα σαλιγκάρια ύστερ' απ' τη βροχή! Λοιπόν. Μέρες και μέρες περίμενα αυτήν την ευκαιρία να σάς εξομολογηθώ ένα μεγάλο ελάττωμά μου. (Δυνατά και συλλαβιστά.) Ζηλεύω! Νά, και τώρ' ακόμα, δίχως να το θέλω είπα κοροϊδευτικά τάδελεφαίκα μου σαλιγκάρια! (Προς μια κούκλα της:)

Τώρα, θα σου δώσω το ζεστό σου, σόπα. (Προς το κοινό:) Ξέρετε, είναι κρυωμένη από προχθές που την έβαλε ο Άλκης μας να κάνει ντους, γιατί' είναι, λέει... νευρασθενής! Τί λέγαμε; Ά, ναί. Δεν ξέρω τί μου συμβαίνει, κάτι μου τριβιλίζει εδώ (δείχνει το στομάχι της) όταν βλέπω να χαϊδεύουν την Κάκια. Την έχουν μ'ι' στάξει και μ'ι' βρέξει. Κάκια πάνω, Κάκια κάτω.

Δε σάς λέω, και τον μπέμπη μας αγαπούν, μ'ι' πρό πάντων την Κάκια! (Αναστενάζει:) Άχ! αυτό το λιμόγατο! (Έμπιστευτικά:) Είναι το παρτσούκλι που της έβγαλαν, και ξέρετε πως της ταιριάζει; τρέλλα! Πετοί και κόκκαλο είναι από τα χάνδια! Όλα της φταίνε, το πιάνο και πρό πάντων οι γκάμες, οι κουκλές μου, το κρυφό, το κυνηγητό, δεν ξέρω τί να κάνω.

Η μαμά λέει πως είμαι μεγάλη πιά και ότι πρέπει να είμαι προσεκτική, γιατί η Κάκια γλύτωσε από το Χάρου τα δόντια και έγινε πολύ ευαίσθητη! Μά, πέντε μου, σάς παρακαλώ, τί της κάνω; Φταίω εγώ, άν, όποτε έχει γερμανικά μελετώ κι' εγώ πιάνο; Άλήθεια, καλά που το θυμήθηκα.

Μά μέρα όλοι στο σπίτι είχαν πανηγύρι σωστό, γιατί η Κάκια άπηγάει γερμανικά κάποιον μονόλογο (με ύφος λυπημένο:) — Ποιός θα μ'ι' τ'έλεγε ποτέ ότι κι' εγώ μονόλογο άπαγγέλλω αυτή τη στιγμή! — δίχως κανένα λάθος. Μόνο που δεν τη στεφανώσανε και με κανένα κλωνάρι δάφνης! (Θυμώνοντας ξαφνικά:) Και καθουμαι ακόμα και τη λέω «Κά-

κια», κοτζάμ Κατίνα, «Κάκια», Κατίνα να τη λένε, τάκουτε; όχι «Κάκια». Έμένα ούτε Μίνα, ούτε Ρένα, ούτε τίποτα. (Κοροϊδευτικά:) Έρμιόνη μόνο! γιατί, λέει ε μπαμπάς, το άρέσει τ'όνομα. Καλά έκανα κι' εγώ και της έσχισα το ρός μεταξωτό της... (Μ' άπελπισία:)

Άχ! τί να κάνω; Παρασύρθηκα πάλι, ποτέ μου δεν θά μ'ι' μπορέσω να μ'ι' ζηλεύω... Τό ξέρω, δεν θά μ'ι' χειροκροτήσετε, μ'ι' με μαρτυρήσετε όμως στη μαμά!... (Υποκλίνεται και φεύγει δίχως να πάρη τις κουκλές της, ενώ συγχρόνως σκουπίζει τα δάκρυά της). ΔΗΜΟΣ Σ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Ο ΔΙΧΟΥΔΑΚΗΣ

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

ΙΣ'.

Όλοι έπιχειρούν, κανένας δεν το κατορθώνει.

«— Μ'ι' αυτό είναι άνυπόφορο! συλλογιέται ο Πετράκης κοιτάζοντας το τσουρέκι και το κουτί με τις σοκολάτες που λές και τον κοροϊδεύουν από το ύψος του καταρτιού. Για, να δοκιμάσουμε πάλι!...»

Και παίρνει φόρα, σκαρφαλώνει, πολεμά με τα χέρια του, με τα πόδια του, μ'ι' όλο του το σωματάκι. Μά κουράζεται και σταματάει. Θα παρατήση τον άγώνα; Κάτω στοιχηματίζουν: ναί ή όχι;

«Νά πέσω;» συλλογιέται ο Πετράκης. Ξέρει όμως πως από κάτω του είναι ο Τοτός, που γελά από πριν για το πέσιμό του. Η σκέψη αυτή τον ήλεκτριζει. Έξακολουθεί ν' ανεβαίνει, μ'ι' στιγμή πάλι σταματάει, έπειτα ξαναρχίζει... Τώρα είναι κοντά στο βραβείο. Καλέ, το έφτασε! Άπλώνει το χέρι του και νά το! Άρπάζει το τσουρέκι, το κρατεί στο στόμα κι' άφίεται να γλυστορήση κάτω, ενώ όλοι τον χειροκροτούν.

Η Λούση, που άχτινοβολεί από χαρά, τον φιλεί. Κι' ο Πετράκης, σαστισμένος, έξαντλημένος από την προσπάθεια, δεν ξέρει πιά άν πρέπει να γελάση ή να κλάψη...

Ο Τοτός ζηλεύει φοβερά για τη νίκη του Πετράκη. Και για να τραβήξη άλλο την προσοχή και να πάψουν τα συγχαρητήρια στο νικητή, φωνάζει:

— Στο ψάρεμα τώρα, στο ψάρεμα! Τρέχουν, το παιχνίδι άρχίζει. Ένα σεντόνι είναι άπλωμένο γύρω σ' ένα μεγάλο κασσόνι, που παρασταίνει... τη λίμνη, ή το ποτάμι, ή τη θάλασσα, ό,τι θέλετε. Κάθε παιδί, με τη σειρά του, ρίχνει το άγκιστρο τόν, πιάνει ένα ψαράκι από χρυσόχαρτο, που άνοίγει κι' έχει μέσα μ'ι' έκπληξη — έναν άνθρωπάκο, ένα ποντικάκι, ένα γουρουνάκι.

Όστερα χορεύουν πάλι συρτό και τέλος καθονται στο τραπέζι. Ά, τί όμορφα φαγά, τί έξοχα γλυκίσματα, τί θανμάσια φρούτα! Ο Διχουδάκης τρώει, τρώει και δέ χορταίνει. Χωρίς άλλο θά πάθαινε πάλι στομαχάδα, άν δεν έπιτηρούσαν τους μικρούς οι μεγάλοι, για να μ'ι'ν τους άφίνουν να παρατρώνε...

Όστερ' από το τραπέζι, κουρδίστηκε το γραμμόφωνο κι' άρχισε ο χορός... Κοίμα να τελειώνουν τόσο γρήγορα τα π'ι' όμορφα πράγματα! Ο Πετράκης ευχαρίστωσε θά χόρευε με τη Λούση ως αύριο. Άλλ' αναγκάστηκε νάφθνη ένα βάλς στη μέση, γιατί ήρθαν από το σπίτι να τον πάρουν. Όστόσο έφευγε νικητής. Έ, δεν ήταν μικρό κι' αυτό...!

(Άκολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Σ' ΕΝΑ ΓΙΟΦΥΡΙ

— Έμμετρο Διήγημα —

Σ' ένα γιοφύρι άπαντηθήκαν κάποιο βράδυ έαρινό | Δυό νειές κι' ώρατες κοπέλλες... Τό χλωμότατο φεγγάρι | Σ' όλη τη φύση στάλαζεν άσμη από τόν ουρανό | Και τό νερό του ποταμού παιχνιδίζε με χάρη... | Τήν περηφάνεια είχε γραμμένη στη μορφή τη θλιβερή | 'Η μιά, τόσο χλωμή μαυροντυμένη άρχοντοπούλα | Κι' ή άλλη φορούσε κόκκινη ποδιά φανταχτερή | Κι' ήτανε μιά φτωχή, μιά ταπεινή χωριατοπούλα... | Κι' οι δυό στο κρύο καθήσανε πεζούλι ράθυμα κι' άργά, 'Από τό δρόμο τόν πολύ μακρόν άποστατούν | Κι' έφθονε ή μιά στά μάτια τό μαντήλι κι' έκλαιε σιγά | Και κλαίγανε κι' οι δυό μαζί και κλαίγαν νά ξεχάσουν...

Άρχοντοπούλα: Κλαίμε κι' οι δυό, μέσ' στη χαρά και στής ζωής τήν όμορφιά | Κι' άν είν' ο πόνος μας κοινός πώς θέλω νά τό μάθω!...

Χωριατοπούλα: 'Ο ουρανός μιά ξαστεριά και στη καρδιά μου ή συννεφιά | Και κεί πού πάω στην ξενιτειά δέν ξέρω τί θά πάθω... | Κι' έσύ πούθ' έρχεσαι, πού πās;

— Από τη Χώρα στο Χωριό. | Πές μου κι' έσύ γιά πού τραβάς;

— Άπ' τό Χωριό στη Χώρα. | Και κλαίς;...

— Και κλαίω γιατί έχασα τη μάννα κι' έχω πατριό!

— Έχω γονιούς, μά είναι φτωχοί και δούλα πάω τώρα!... | Άφισα μέσ' στην Άνοιξη τ' ώρατο λειβάδι τό χλωρό | 'Οπού βοσκούσαν χωροπά τά κάτασπρά μου άρνάκια | Και την άστείρευτη πηγή ποτίζατε κρούσταλλο νερό | Και τό τραγούδι τό γλυκό πού λέγαν τά πουλάκια... | Ποιός ξέρει, μόνον ο Θεός, σάν πότε πιά θα ξαναδω | Τη μάννα, τόν πατέρα μου και τά μικρά άδελφάκια | Μέσ' στο φτωχό μας σπιτικό μαζί τους νά ξαναγευτώ | Μαύρο ψωμί κι' άσπρο τυρί στά πλήνια πιατάκια! | Σάν τί είναι ή πολιτεία σας δέν ξέρω, και πολύ γι' αυτό | Φοβάμαι, μόνη μου ή φτωχή σέ ξένο σπίτι πάω. | Μά νά γυρίσω δέν μπορώ, άφου έσαι πού ήτανε γραφτό | Σ' εκεί να πού γεννήθηκα σ' εκείνα π' αγαπάω!...

Άρχοντ: Εύτυχισμένη έσύ πού ζεις κι' έχεις ψυχές γιά ν' αγαπάς | Σάν πέθανε ή μαννούλα μου μαζί της κι' ή ζωή μου | Σκοτεινίσασε... Με διώχνουνε... Φεύγα, μου λέν, άλλου νά πās!

| Και στο χωριό θυμήθηκαν πώς έχω μιά γνωστή μου... | 'Η πολιτεία είναι καιιά γιομάτη από φαρμακερά | Φειδία, πού σέ δαγκώνουνε κρυφά και δέν τό ξέρεις | Μέσ' στη πυκνήν άτμόσφαιρα κρύβεται πάντα ή σφοδρά | Κι' είναι πολλοί πού πρόθυμα σέ κάνουν νά ύποφέρεις! | Μά τό χωριό σου, πές μου έσύ, θάχει μια χάρη περυσινή | Κι' έχω μιά έλπίδα στην καρδιά λίγη χαρά πώς θάβρω | Ν' άφήσω τ' άμοιρο κορμί νά τ' αγαλιάσουν οι κισσοί | Νά στάξη βάλαμο ή δροσιά στο στήθος μου τό μαύρο...

Χωριατ: 'Ω ναι! τί ώραία πού τά λες και πώς εύχαριστιέμαι έγώ | Ν' άκούω γλυκά νά μου μιλάν γιά τό χωριό π' άφίνω. | Είναι ώρατο, είναι καλό, είναι άπλό και τ' αγαπώ, | Τόσο

πολύ π' άτέλειωτα τά δάκρυά μου χύνω... | Σάν σηκώνόμουν την αύγή και μόλις ρόδιζεν ή γη, | 'Αρμεγα τ' άγελάδια μας π' άθωα με κοιτούσαν, | Γιόμμιζε ή φούτα μου άπ' άφρό κι' έπινα σάν από πηγή | Τ' άφθονο γάλα τό ζεστό πού έκείνα με κερνούσαν. | Κι' ύστερα πήγαινα με βιά στο χτήμα ποτίζαν μακρυνά | Και πότιζα τη βλίσσηση π' άπλώνονταν τριγύρα | Και μάζευα λαχανικά κι' άνθους άπ' την τριανταφυλλιά | Πού με γιομίζαν μύρα... | Σάν έφτανε τό δειλινό γυρίζα πίσω άπ' τό βουνό | Και τραγουδώντας φώναζα τ' άρνάκια μας στη σάνη | Έγενθα και τη ρόκα μου και μ' ένα βήμα σιγανό | Χαρούμενη ξεκίναγα γιά τό φτωχό μας χάνι.

Άρχοντ: Δέν έχω τίποτα νά πω μέσ' στη ζωή μου την πικρή | Θυμάμαι τη μαννούλα μου μονάχα και στενάζω. | Πώς μ' αγαπούσε τρυφερά! | Πώς την άντίκρινα νεκρή! | Και τώρα μ' έρημο πούλι δίχως φωλιά πώς μοιάζω!...

Χωριατ: 'Ω, τό πρωτό σάν έφευγα πώς τρέχανε σάν ποταμοί | Τά δάκρυα της μητέρας μου, πώς τρέμαν π' άδελφάκια | Και πώς φωνάζανε, μπέ, μπέ, σάν νάλεγαν «μη φεύγεις μη» | Τά κάτασπρα μου άρνάκια!... (Κλαίει).

Άρχοντ: Μένα σάν έφυγα, κανείς, δέν με λυπήθηκε κανείς! (Κλαίει).

Χωριατ: Πώς σέ λυπάμαι, ώ, μὴν κλαίς!...

Άρχοντ: Είναι βαθύς ο πόνος | Μά είναι καλή και σ' αγαπώ.

Χωριατ: Μιλās έμέ της ταπεινής | Με τόσο άγάπη;

Άρχοντ: Είναι πικρό νά εἶ κανέναν μόνος!... | Μέσα σέ τοῦτο τό πουνγί έμάζεψα προσεχτικά. | 'Ολο τό βίδος πού ή μάννα μου είχε καλά κρυμμένο. | Γύρνα μαζί μου στο χωριό και στά καλά σου γονικά | Κάποιαν άγάπη, ύσος νά βρω κι' έγώ τ' όρφανεμένο!

Χωριατ: (γονατίζει). 'Ω Θεέ μου, πώς σ' εύχαριστώ πού με γυρίζεις στη Χώρα | Κι' στη Ζωή. Κι' έσέ, καλή, πώς νά σ' εύχαριστήσω; | Πού είχα στο νοῦ σάν έφευγες γιά νά ριχτώ μέσ' στα νερά | Και κεί νά ξεψυχήσω!

Άρχοντ: 'Ω ναι, κι' έγώ σάν έφευγες με μιάν άπάνταστη όρμη | Θε νά ριχνόμουν στα νερά γιά νάβρικα τη Λήθη. | Κι' άκόμα ύσως νά σπάραζε σάν ψάρι τ' άμοιρο κορμί | Μά στη δική σου δυστυχία ή ψυχή μου συγκινήθη!

(Πλησιάζει και τη φιλεί. Λάμπουν από χαρά τά πρόσωπά τους).

Έπιληθήκανε γλυκά με τρυφεράδα περυσινή | Κι' από τό χέρι επιάσθηκαν, Ζωή, τ' άθωα παιδιά σου.

Άρχοντ: Πάμε.

Χωριατ: Πάμε κι' οι δυό μαζί.

Άρχοντ: Γυρνάς στην Εύτυχία σου έσύ!

Χωριατ: Κι' έσύ πλάϊ στην άγάπη μας θά βρής την Εύτυχία σου...

Κι' άπ' τό γιοφύρι έλίνησαν κάποιο βραδάκι έαρινό | Δυό νειές κι' ώρατες κοπέλλες με τραγούδι τό φεγγάρι | Σ' όλη τη φύση στάλαζεν άσμη από τόν ουρανό | Και τό νερό του ποταμού παιχνιδίζε με χάρη...

ΜΑΡΙΚΑ Μ. ΦΙΛΑΓΚΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΒΑΛΤ

Η ΜΙΚΡΗ ΡΕΓΓΑ

Ψηλά πάνω στη Νορβηγία, στο βάθος ένός πλατιού φιόρδ, βρίσκεται ένα μικρό ψυχράδικο χωριό. Τά σπιτια του είναι όλα ξύλινα, μικρά και φτωχικά. 'Ακόμη κι' ή μικρή εκκλησία είναι ξύλινη και δέν έχει καμπαναριό. 'Επειτα είναι άκόμα τό σπιτι όπου κάθεται ο έμπορος, και τό σπιτι του γιατροῦ, και τό χαμηλό παλιό σπιτάκι του παπα, και όλα τ' άλλα είναι ψυχράδικες καλύδες.

Χωράκια δέν υπάρχουν. Γύρω άπ' τό χωριό δέν βλέπει κανείς παρά μονάχα γυμνούς βράχους, κι' ύστερα τό φιόρδ, και πέρα μακριά την πλατεία θάλασσα. Στάκρογιάλι βρίσκονται όλες οι ψυχράδικες βγαλμένες στη στεριά ή μιά δίπλα στην άλλη, γιά νά μὴν τις πάρη ή θάλασσα. 'Ολοι οι κάτοικοι του χωριού ζουν άπ' την ψαρκή, κι' όταν δέν πάνη αυτή καλά, τότε βασιλεύει πείνα και δυστυχία.

Τό χρόνο πού άρχίζει αυτή ή ιστορία ή ρέγγα είχε άργήσει πολύ νά έρθη.

— Άν δέν έρθη ή ρέγγα θά ψοφήσουμε άπ' την πείνα, είπε ή πιό γριά του χωριού. Είμαι κιόλας έβδομηνταδυό χρονών και ποτέ μου ως τώρα δέν είδα νά κοντεύη νά περάση ο Αύγουστος και νά μὴν έχη έρθη άκόμα ή καλοκαιρινή ρέγγα. Κανέναν άπό μās δέν έχει πιά ψωμί στο σπιτι.

Ο έμπορος κοίταζε θλιμμένα τις τόσες χιλιάδες οκάδες άλάτι πού είχε άγοράσει γιά νά πασιώσουν τις ρέγγες. Κοίταζε και στα βιβλία του τούς βερεσέδες πού είχε δώσει στους ψαράδες και θλιβόταν άκόμη περισσότερο.

— Άν δέν έρθη ή ρέγγα... θά κάνω δίχως άλλο φτώχεια, έλεγε.

— Άν δέν έρθη ή ρέγγα... θά φύγουμε γιά την 'Αμερική, έλεγαν οι νέοι ψαράδες.

— Άν δέν έρθη ή ρέγγα φέτος... αυτό τό κάνει ο Θεός γιά νά σās τιμωρήση γιά τις άμαρτίες σας! έλεγε ο παπās.

— Άν δέν έρθη ή ρέγγα φέτος... σ' αυτό θά φταίη τό νερό πού δέν θά είναι άρκετά άλμυρό, ή δέν θά είναι άρκετά ζεστό, είπε ο γιατρός.

Η ο βυθός της θάλασσας δέν θά είναι πιά κατάλληλος γιά νά γεννήσουν οι ρέγγες ταύγά τους.

Οι ψαράδες τάκουγαν αυτά και κουνούσαν τά κεφάλια τους. Την περισσότερο πίστη έδιναν στα λόγια του παπα και τη λιγώτερη στοῦ γιατροῦ.

Μαζί μ' αυτούς όμως βρισκόταν κι' ένας πολύ γέρος ψαράς πού σπάνια έλεγε καμιά κουδέντα, και γι' αυτό όλοι τόν άκούγαν με προσοχή όταν τύχαινε νάνοιξη τό στόμα του.

— Έχω νά σās πώ κάτι, παιδιά μου, είπε. Άν δέν έρθη ή ρέγγα, θά είναι γιατί δέν τη σπρώχνουν κατά δω οι γλάροι, οι φάλαινες κι' οι μπακαλιάροι.

— Έσύ ο ίδιος είσαι ένας μπακαλιάρος κι' ένας άνόητος, 'Ολε, είπε ο γιατρός. Οι φάλαινες, κι' οι μπακαλιάροι, κι' οι γλάροι, τρέχουν πίσω άπ' τη ρέγγα, τό ίδιο όπως και σεις. 'Οπου είναι ή ρέγγα, εκεί βρισκόμαστε και σεις.

— Ναι, άν του λόγου σου μπορείς νά μās πής πού βρίσκεται ή ρέγγα, θά τρέξω στη στιγμή κατά κείνο τό μέρος, είπε ο 'Ολε. Γιά την ώρα όμως, καθώς μου φαίνεται, ή ρέγγα κι' έγώ δέν βρισκόμαστε μαζί.

Μ' αυτό γέλασαν όλοι. Κι' ο ίδιος ο γιατρός συμφώνησε ότι ο 'Ολε είχε πη μιά σωστή κουδέντα, κι' ο γέρος ψαράς καμάρωνε.

— Προσέξτε σ' αυτό πού σās λέω, εξακολούθησε. Μόλις δήτε έξω στη θάλασσα τις φάλαινες και τούς γλάρους, νά ξέρετε πώς ή ρέγγα βρίσκεται έδω κοντά.

Τότε όλοι άνέδθηκαν στην κορφή του βράχου, και κοίταζαν μακριά στη θάλασσα. Μά ούτε αυτή την ήμέρα είδαν τίποτα, ούτε την άλλη, κι' έτσι περνούσε ή μιά μέρα ύστερα άπ' την άλλη, χωρίς νάρχεται ή ρέγγα.

— Άς παρακαλέσουμε τό Θεό νά μās συγχωρήση τις άμαρτίες μας, έλεγε ο παπās.

— Άς παρακαλέσουμε τό Θεό νά κινή τό νερό άλμυρό και ζεστό, και τό βυθό της θάλασσας κατάλληλο γιά νά γεννήσουν οι ρέγγες ταύγά τους, έλεγε ο γιατρός.

— Άς παρακαλέσουμε τό Θεό νά βγούν οι φάλαινες κι' οι γλάροι στο κουνήγι, έλεγε ο ψαράς ο 'Ολε.

Κι' άλλοι παρακαλούσαν τό Θεό, κι' άλλοι ήλχι βλαστημούσαν και καταριόνταν, κι' άλλοι πάλι έκλαιγαν κι' άπελπίζονταν, καθέναν κατά τό φυσικό του. Μά κάθε μέρα, όσοι μπορούσαν νά περπατήσουν και νά σκαρφαλώσουν, άνέβαιναν στην κορφή του βράχου γιά νά ιδούν τη θάλασσα.

Και μιά μέρα ο γέρος 'Ολε, πού στεκόταν ψηλά-ψηλά στην άκρη με τό κιάλι του στα μάτια, έβγαλε ένα μουγκρητό.

— Νά την! Νά την!

— Μπορείς νά τη διακρίνης άπ' αυτή την άπόσταση, 'Ολε; ρώτησε ο γιατρός.

— 'Οχι, αλλά βλέπω τη φάλαινα, είπε ο 'Ολε. Φυσάει τό νερό άπ' τα ρουθούνια της, ψηλά στον άέρα, και τό κάνει νά πέφτη σάν συντριβάνι. Μπορώ νά μετρήσω καμμιά δωδεκαριά τέτοια συντριβάνια. Τώρα έσεις κάποτε σ.τι σās άρέσει. Έγώ πάω κάτω στο γιολό, γιά νά έτοιμάσω τά δίχτυα μου.

— Γιά περίμενε λιγάκι, είπε ο γιατρός. Δέν είναι δά και τόση βία, 'Ολε. Όταν μιά φορά έρθη ή ρέγγα, ξέρεις πολύ καλά πώς μένει έδω πέρα ως πού νά γεννήση ταύγά της, κι' έπειδή κάθε ρέγγα γεννάει τουλάχιστον 30.000 αυγά, έχουμε καιρό και καιρό μπροστά μας.

Τώρα όλοι μπορούσαν νά διακρίνουν, πώς οι φάλαινες πετούσαν ψηλά τό νερό, στα άέρα, άπό τα ρουθούνια τους. Πλησιάζαν ολοένα και περισσότερο και σχημάτιζαν ένα μεγάλο κύκλο. Τώρα μπορούσε κανείς νά ξεχωρίση και τις πελώριες μαύρες ράχες τους. Τριγύρω τους πεδούσαν δελφίνια και τόνοι. Και οι γλάροι πετούσαν κι' αυτοί από πάνω σε πυκνά κοπάδια. Κάθε στιγμή χυμούσε ένας τους στη θάλασσα κι' άρπαζε καμμιά ρέγγα πού κολυμπούσε άπάνω-άπάνω στον άφρό.

— Άλήθεια, ήρθαν, είπε ο γιατρός.

— Και βέβαια! είπε ο 'Ολε, όχι χωρίς καμάρι.

Και ύστερα τούς έδειξε τό νερό πού είχε γίνει άλλοιώτικο και λαμποκοπούσε σε μύρια χρώματα.

— Αυτό, είπε, είναι οι ρέγγες πού κολυμποῦν σε πυκνά κοπάδια, κάτω άπό την επιφάνεια της θάλασσας.

— Θα είναι πάρα πολλά ψάρια, είπε ο παπās.

— Και βέβαια, ήταν ή άπάντηση του 'Ολε. 'Εμείς τό λέμε: τό ρεγγόβουνι.

— 'Ως πόσο μεγάλο νάναι αυτό τό βουνό, 'Ολε; είπε ο γιατρός.

— Κάνε μονάχος σου τό λογαριασμό, κύρ γιατρέ. Τό κοπάδι στο μάκρος θά είναι κάνα-δυό μίλλια μακρύ, και στο πλάτος άλλα τόσα. Κι' άν λογαριάσουμε τρεις κόμπους γιά βάθος, πάλι λίγο θάναι. Τώρα μπορείς νά βρής πόσα ψάρια είναι όλο τό κοπάδι.

Ο γιατρός κάθισε και λογάρισε κάμποσην ώρα.

— Πιστεύω πώς θά είναι ως πεντακόσια εκατομμύρια, είπε άφου τελείωσε τό λογαριασμό.

— 'Οχι, έγώ δέν τό πιστεύω, είπε ο 'Ολε με βεβαιότητα.

— Μά τότε με τόν καιρό οι ρέγγες θά γεμίσουν τη θάλασσα, είπε ο παπās.

— Μπα! Έκανε ο γιατρός. Γιά κοίταξε πώς τις τρώνε τά δελφίνια κι' οι γλάροι. Και δέν μπορούμε νά ιδούμε τί κάνουν οι μπακαλιάροι, μέσα στο νερό. Αυτοί κάνουν τη μεγαλύτερη καταστροφή, αυτοί είναι οι μεγαλύτεροι φαγάδες. Ούτε τό ένα εκατοστό άπ' τις ρέγγες αυτές δέν μπαίνει μέσα στο βαρέλι.

— Ναι, μά ύστερα θά βγούν καινούργιες, είπε ο παπās. 'Εσεις, γιατρέ, είσαστε τόσο μορφωμένος. Μου φαίνεται πώς είπατε, πώς κάθε ρέγγα γεννάει 30.000 αυγά. Πόσα άπ' αυτά μεγαλώνουν;

— Δύο, είπε ο γιατρός.

— Δύο χιλιάδες; ρώτησε ο παπās.

— Δύο, δύο ψάρια, είπε ο γιατρός.

— 'Ε! αυτό δέν τό πιστεύω, είπε ο παπās.

Υστερα κατέδθηκαν στο γιολό. Οι βάρκες ρίχτηκαν στη θάλασσα και τό ψάρεμα άρχισε.

Κανέναν δέ θυμόταν νά είχαν άλλη φορά μιά τόσο πλούσια έσοδεία. 'Ερριχναν τά δίχτυα στη θάλασσα, κι' όταν τά τραβούσαν έξω ήταν τόσο γεμάτα, ώστε οι βάρκες κόντευαν ν' άναποδογυρίσουν. Οι γυναίκες δούλευαν άπ' τό πρωτό ως τό βράδυ γιά νά βγάξουν τά ψάρια από τά δίχτυα. 'Ολόκληρο τό χωριό έγυάλιζε σάν άσημένιο, άπό τά λέπια πού είχαν γεμίσει τούς δρόμους. Δέν έβλεπε κανέναν και δέν έμύριζε τίποτ' άλλο άπό ρέγγες. 'Αλλά αυτό δέν ήταν και τόσο άσχημο, γιατί ρέγγα σημαίνει φαγι και ρούχα και πλούτο.

Ηρθαν καράβια, μόνο και μόνο γιά νά πάρουν τις χιλιάδες τά βαρέλια, πού ήταν γεμάτα με πασιωμένες ρέγγες. 'Ο έμπορος πούλησε όλο τό άλάτι πού είχε και αναγκάστηκε νά φέρη κι' άλλο. Οι ψαράδες του πλήρωσαν όλα τά χρέη τους, κι' άγόρασαν ρακί και καπνό, και μετάξι, γιά νά πλέξουν καινούργια δίχτυα, και λαρδί, γιά τό χειμώνα, και καινούργιο φουστάνι γιά τις γυναίκες τους, και κάθε τι πού ποθοῦσε ή καρδιά τους.

Πάνω άπό ένα μὴνα βάστηξε τό ψάρεμα της ρέγγας. Όταν τελείωσε, ήταν όλοι γεμάτοι χαρά και λεπτά. — 'Ο Θεός σās συγχώρησε τις άμαρτίες σας, είπε ο παπās.

— Τό νερό είχε την θερμοκρασία πού έπρεπε, και ήταν άρκετά άλμυρό, κι' ο βυθός ήταν κατάλληλος γιά νά γεννήσουν τ' αυγά τους οι ρέγγες, είπε ο γιατρός.

Μά ο 'Ολε επέμενε:

— Οι φάλαινες κι' οι γλάροι ήρθαν τόν καιρό πού έπρεπε.

Ένώσω λοιπόν ο έμπορος του χωριού μετροῦσε όλα τά τάλληρα πού

είχε κερδήσει, και οι χωρικοί χαίρονταν για την καλή έσοδεία, οι ρέγγες, όσες είχαν γλυτώσει, ξαναβγήκαν στη θάλασσα.

Προτού όμως να το κάνουν αυτό, είχαν γεννήσει στο βυθό της θάλασσας τ' αυγά τους.

Ήταν κάτι μικροσκοπικά αυγουλάκια, που ήταν όλα κολλημένα κατ' επάνω στις πέτρες και στα θαλασσίνα φυτά, και σ' ό,τι βρισκόταν μέσα στο βυθό της θάλασσας.

Ήταν τόσα πολλά, τόσα πολλά, ώστε ήταν αδύνατο να τα μετρήσει κανείς όλα. Ένα σωρό απ' αυτά τ' αυγά φάγαν τα θαλασσίνα, που κολυμπούσαν στο βυθό. Και πάλι όμως έμειναν αρκετά, βαθιά, μέσα στα ξάστερα νερά και περίμεναν τον καιρό τους για ν' ανοίξουν.

Και σιγά-σιγά άρχισαν να βγαίνουν οι μικρές ρέγγες. Ήταν άστεια, μικρά φαράκια, που δεν είχαν ακόμη στόμα, αλλά μόνον δυο μεγάλα μάτια. Από την κοιλιά τους κρεμόταν μια μεγάλη σακκούλα. Δεν είχαν διόλου λέπια, κι' ήταν διάφανα, και κανείς δεν θα μπορούσε ποτέ να φαντασθή, βλέποντάς τα, πως μπορούσε να γίνουν ρέγγες πραγματικές. Μόλις έβγαίναν από τ' αυγό, έφευγαν μακριά. Στο τέλος δεν είχαν μείνει σ' ολόκληρο το φιδέρ παρά μόνον δυο αυγά. Ήταν κολλημένα το ένα κοντά στ' άλλο, απάνω σε μια πέτρα, κι' εκεί βρίσκονταν έδω κι' ένα μύνα χωρίς να ξέρουν τί έμελλε ν' απογίνουν.

— Δέ νοιώθεις τίποτα; ρώτησε το ένα τ' αυγό.

— Πώς; είπε τ' άλλο. Κάτι με τραβάει. Κοντεύει ο καιρός.

— Άλήθεια, είναι πιά καιρός, είπε το πρώτο. Όλα τ' άλλα αν έφυγαν, έμεις μονάχα μένουμε έδω.

— Αυτό είναι γιατί βρισκόμαστε πιά βαθιά απ' όλα τ' άλλα, είπε το άλλο. Έδω είναι πολύ κύο και γι' αυτό άργούμε πολύ να βγούμε.

Όστερα κάθισαν ακόμη λίγη ώρα ώσπου άνοιξαν τ' αυγά και βγήκαν από μέσα δυο ρεγγούλες, ίδιες κι' άπαράλλαχτες μ' όλες τις άλλες, μόνο που αυτές ήταν κάπως μεγαλύτερες, γιατί είχαν περισσότερο καιρό μέσα στ' αυγό.

— Και τώρα τί θα κάνουμε; είπε η μία.

— Ναί, τί θα κάνουμε; είπε η άλλη. Κοίταξαν με τα μεγάλα μεγάλα μάτια τους, μέσα στο ξάστερο νερό, ως εκεί που έφταναν να ίδούνε. Μπορούσαν να κολυμπούσαν οι μπακαλιάρη, κι' άλλα παράξενα θηρία. Τα δυο ρεγγούλα τάβλεπαν και τα έπιανε φόβος και τρόμος. Δεν ήξεραν κατ' ούτο να πάνε, και στέκονταν το ένα κολλητά στο άλλο, όπως τότε που ήταν ακόμη μέσα στ' αυγό.

— Μού φαίνεται πως η ζωή δεν είναι και τόσο εύκολη για μια μικρούλα ρέγγα, είπε το ένα, ρίχνοντας φοδισμένα βλέμματα γύρω.

— Πρέπει να μείνουμε ένωμένα, είπε τ' άλλο. Είμαστε αδελφία και δεν πρέπει να χωριστούμε ποτέ.

— Ναί, μά δεν ξέρω, αν θα μπορούμε να μείνουμε ένωμένα, είπε το νούμερο 1. Έδω χτυπάνε φοβερά τα κύματα.

— Μπορεί, είπε το νούμερο 2. Μά θα ξανασυναντηθούμε πάλι άργότερα, έξω στον κόσμο.

— Νομίζεις πως θα γνωριζόμαστε; όλες οι ρέγγες είναι όμοιες μεταξύ τους. Έτσι μου είπε η μητέρα μου, όταν με γέννησε.

— Άλήθεια, το είπε αυτό το πράγμα; Άχ, τα θυμάσαι όλα όσα είχα πη ή μητέρα; Μας έλεγε για τα μακρινά ταξίδια της, και για όλους τους φόβους και τους κινδύνους που πέρασε. Μας έλεγε για τους γλάρους, και τα σκυλόψαρα, και τις φάλαινες, και όλα τ' άλλα ζώα που την κυνηγούσαν, και θά κυνηγούσαν και τα παιδιά της. Κι' ακόμη και για τους ανθρώπους, που στήνουν στις ρέγγες καρτέρι, και τις πιάνουν μέσα στα δίχτυα.

— Ναί, αλλά μόνον όταν μεγαλώσουν, είπε το νούμερο 1.

— Δεν θυμάσαι όμως, και για τ' άλλα ζώα, που μάς έλεγε πως μάς κυνηγούν, για να μάς φάνε, ένόσω είμαστε μικρά; Έγώ είδα με τα μάτια μου, πως ήταν σωστά όλα όσα έλεγε. Είδα τόσες πολλές από τις άδελφές μας που φαγώθηκαν μόλις βγήκαν απ' τ' αυγό.

— Ναί, και πολλές άλλες φαγώθηκαν ένόσω ακόμη ήταν μέσα στ' αυγό.

— Έμεις άς μείνουμε ένωμένα, είπε το νούμερο 2. Άχ, και να είμαστε περισσότερα! Η θάλασσα είναι πολύ πλατειά για δυο μικρούλες ρέγγες σαν κι' έμας.

— Πρέπει να δοκιμάσουμε να βγούμε παραξέω, κι' εκεί μπορεί να βρούμε κι' άλλη συντροφιά, πρότεινε το νούμερο 1.

(Το τέλος στο έρχόμενο)

(Από το Γερμανικό) Γ. Τ.

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΕΥΔΟΧΙΕ DUBUIS

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ο κύριος Μόρρις άπάντησε ότι πραγματικά έπιθυμούσαν να έπισκεφθούν το σπίτι, γιατί αν τους άρεσε είχαν σκοπό να έρθουν σε συνεννόηση με τον ιδιοκτήτη για να το αγοράσουν.

Η κυρία Ράϊαν — έτσι ονομαζόταν η καλόκαρδη νοικοκυρά — άπάντησε ότι θα ήταν πολύ ευχαριστημένη αν γινόταν ένα τέτοιο πράγμα και μακάρι το σπίτι να έπεφτε σε τέτοια καλά χέρια σαν τα δικά τους.

Πού να ξέρη η άγαθή γυναίκα ότι τα «χέρια» στα όποια θα έπεφτε το σπίτι, ήταν της μικρούλας εκείνης που στεκόταν κάπως άπόμερα και που μόλις άρχισε να μεγαλώνει.

Η κυρία Ράϊαν έβγαλε έναν δρμαθό κλειδιά από την τσέπη της και όδήγησε άμέσως την Μπέττυ και τους συνοδούς της σε μια μεγάλη αίθουσα που έπιανε το κέντρο του σπιτιού.

— Έδω είναι το μεγάλο σαλόνι, έξηγησε άνοίγοντας τα τέσσερα παράθυρα της αίθουσας. Και καθώς βλέπετε έχει θέα και προς τις δυο όψεις του σπιτιού. Από τη μια πλευρά κοιτάζει προς την πόλη. Και από την άλλη έχει όλη την έξοχη μπροστά της. Έδω έδιναν οι Στίλφορντ τους χορούς των. Τί ώραία που ήταν τότε! Όλες οι κυρίες έφθαναν με τις ώραιες τουαλέτες τους, με τα διαμαντικά τους! Και η σάλλα αυτή πως ήταν στολισμένη! Όλοι οι πολέταιοι άναμμένοι! Δουλούδια παντού! Και τί ώραία μουσική! Άχ, ναί, στ' αλήθεια, ήταν μια ώραία έποχή τότε!

Η άπέραντη σάλλα ήταν άδεια κι' από έπιπλα κι' από κόσμο, μά η φαντασία της Μπέττυ δούλευε και καθώς τα βλέματά της πήγαιναν από το παρκέτο ως το ταβάνι, έβλεπε τους τοίχους σκεπασμένους με ώραίες εικόνες, με πελώριους καθρέφτες που άντανakλούσαν το φως των πολυελαίων. Τής φαίνονταν πως άκουγε τους ήχους της μουσικής, τα γέλια, τις όμιλίες των καλεσμένων και πως έφτανε ως τη μύτη της η ευωδιά των λουλουδιών που στόλιζαν τη σάλλα.

Η κυρία Ράϊαν έτοιμαζόταν να όδηγήσει τους έπισκέπτες σε ένα διπλανό δωμάτιο και έβαζε κίελας το κλειδί στην κλειδαριά, όταν μια παιδιαστική φωνή άκούστηκε από μέσα!

— Κανείς να μή μπη μέσα! Παίξω το στρατιώτη! Τό νού σας! Θα σας χτυπήσω!

— Είναι ο μικρός Μιχαήλ, δικαιο-λογήθηκε η κυρία Ράϊαν, ό γιός του περιβολάρη. Ήταν βαρεία άρρωστος και τώρα τώρα τον άφήνω να παίξει έδω για να μην άρπάξει κανένα κρυολόγημα έξω. Μου κάνει βέβαια το σπίτι άνω-κάτω, μά δεν πειράζει. Ξανασυνορίζω.

Με τα λόγια αυτά άνοιξε την πόρτα, παρ' ότες τις διαμαρτυρίες του Μιχαήλ που είχε πάρει έπιθετική στάση και έτοιμαζόταν να όρμήσει επάνω στους έπιδρομείς. Στεκόταν, με το σπαθί στο χέρι, μπρός σ' ένα τεύχος που είχε κτίσει μόνος του από

— Έρχεστε για να ιδήτε το σπίτι; Έγώ κρατώ τα κλειδιά... (Σελ. 170, στ. γ')

καλιότουβλα και καλιόπετρες που τις είχαν αφήσει εκεί οι εργάτες που είχαν διορθώσει κάποιο τζάκι. Στο τεύχος επάνω ήταν σπημένο ένα κανόνι, και το στόμιο του ήταν άπειλητικά γυρισμένο προς την πόρτα.

— Θα σας χτυπήσω με το κανόνι! έξακολουθούσε να φωνάζει η μικρός.

— Έλα, Μιχαήλ, ήσυχα, έκανε καλοκάγαθα η κυρία Ράϊαν. Δεν θά σου το πειράξει κανείς το φρούριό σου.

Μά ο Μιχαήλ, ένα άγοράκι πέντε έτών, έξακολουθούσε ακόμη να φωνάζει. Στο σγουρόμαλλο κεφάλι του φορούσε μια πελώρια χάρτινη περικεφαλαία καμωμένη από μια παλιά έφημερίδα που στην κορφή της ήταν καρφωμένος ένας έξισου πελώριος

φιδόγκος, σαν κι' εκείνους που συνήθιζε να στολίζεται πριν η Μπέττυ. Στο χέρι του κρατούσε ένα τενεκεδένιο σπαθί και μ' αυτό άπειλούσε τους έπιδρομείς.

— Δεν είναι κακό παιδί, προσπάθησε να δικαιολογήσει η κυρία Ράϊαν. Άλλ' ήταν άρρωστο το καϊμένο. Γι' αυτό έχει γίνει κάπως νευρικό.

Η άγαθή κυρία Ράϊαν δεν είχε άνάγκη να πη τόσα λόγια για να ύπερασπισθή τον προστατευόμένο της. Κανένας δεν είχε σκεφθή να θυμώσει με τις άπειλές του. Ούτε και η Μπέττυ δεν την είχαν τρομάξει. Γιατί ένω οι άλλοι είχαν περάσει κίελας στη διπλανή κάμαρα, εκείνη έμεινε πίσω, και με τη συνειθισμένη της όρμητικότητα, έτρεξε στο άγοράκι, το άρπαξε στην άγκαλιά της και το φίλησε και στα δυο μάγουλα, προτού προφθάσει εκείνο να συνέλθει από το σάστιμά του. Μά η εκδήλωση αυτή δεν είχε το αποτέλεσμα που περίμενε η Μπέττυ. Το παιδί νομίζοντας, δίχως άλλο, ότι ήθελε να πειράξουν το φρούριό του, άναφνοκκίνισε σαν κοκκοράκι, και σηκώνοντας το σπαθί του το κατάφερε επάνω στο κεφάλι της Μπέττυ, που ευτυχώς ήταν προφυλαγμένο από το μεγάλο της καπέλλο.

Όλα αυτά είχαν γίνει τόσο γρήγορα ώστε κανείς δεν πήρε είδηση. Η Μπέττυ έτρεξε να συναντήσει τους φίλους της προσπαθώντας να βάλει το καπέλλο της στη θέση του και γελώντας μ' όλη της την καρδιά, και κανείς δεν υποψιάστηκε ότι ο μικρός την είχε χτυπήσει.

Αφού είδαν την ευρύχωρη τραπέζα και τα ύπολοιπα δωμάτια του ισόγειου, η κυρία Ράϊαν τους ανέβασε στο επάνω πάτωμα.

Η σάλλα έβγαζε σ' ένα μεγάλο χώλλ που ήταν τόσο ευρύχωρο ώστε μπορούσε να το λογαριάσει κανείς και για κάμαρα. Το πλατύ παράθυρο βρισκόταν σ' ένα μικρό βαθούλωμα που σχημάτιζε σαν ένα ιδιαίτερο χώρο-σμα. Η Μάργκαρετ σκέφθηκε ότι θα ήταν ώραία να κάθεται κανείς εκεί για να κεντά, να διαβάσει, ή να ρεμβάζει, θαυμάζοντας τη μαγευτική θέα που άπλωνόταν μπροστά στα μάτια του.

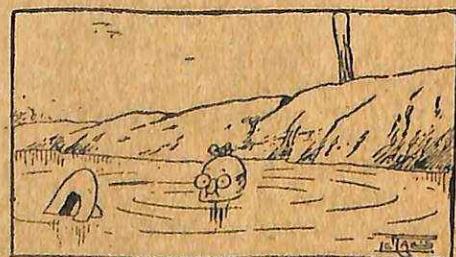
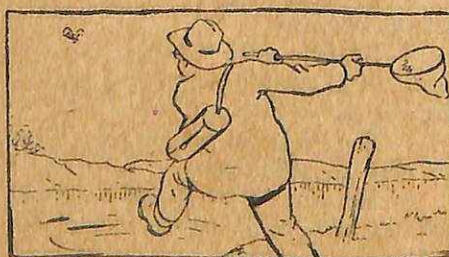
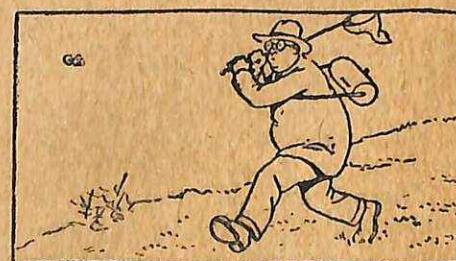
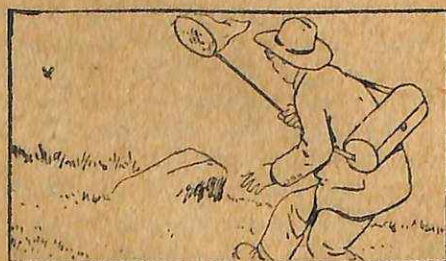
Σε όλους άρεσε ξεχωριστά αυτό το διαμέρισμα του σπιτιού, μά η πιά ένθουσιασμένη ήταν η Μπέττυ.

— Ω μίς Μάργκαρετ! έκανε γοητευμένη. Άλήθεια, θα μπορούσα να κατοικήσω έδω!

— Αν σ' άρέσει, βέβαια. Η έυλογη του σπιτιού που θα κατοικήσεις έξαργτάται άποκλειστικά από σένα, αυτό το ξέρεις. Μά το σπίτι τουτο είναι

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΗΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑΣ

ΜΙΑ ΑΣΤΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 6 ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

τὸ πρῶτο, εἶναι τὸ μόνο ποὺ ἔχεις ἰδεῖ. Πρέπει νὰ ἰδῇς καὶ ἄλλα πρῶτα γιὰ ν' ἀποφασίσῃς.

—Ὅπως θέλετε, μὲς Μάργκαρετ, εἶπε ἡ Μπέττυ, μὰ αὐτὸ ἐδῶ τὸ σπῖτι μ' ἀρέσει πολὺ. Δὲν πιστεύω νὰ βρῶ κανένα ἄλλο πού νὰ μ' ἀρέσει περισσότερο!..

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΠΡΟΣΤΑ

ΣΕ ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀγαπητοί μου,

Σε ἀθηναϊκὴ ἑφημερίδα εἶδα σήμερα μιὰ φωτογραφία, ἀπὸ τὰ ἐπικάιρα ἐκείνα «στιγμιότυπα» ποὺ συμπληρώνουν τὴν εἰδησιογραφία. Ἦταν παρμένη στὴ Γερμανία, τὴν ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν, κι' εἰδειχνε, σὲ κάποιο ἀεροπορικὸ σταθμὸ, τὸν ἀρχικαγκελάριο Χίτλερ, ποὺ μόλις εἶχε φτάσει μὲ ἀεροπλάνο. Ἐκεῖ τὸν περιέμενε ἡ ἀδερφή του, μιὰ ἄλλη κυρία κι' ὁ γιός της, ἓνα παιδί ἴσα μὲ δώδεκα χρονῶν. Ὁ Χίτλερ, γελαστός—ἀλήθεια, δὲ φανταζόμουν καὶ πὼς γελᾷ ὁ φοβερός αὐτός ἀνθρωπος!—χαίρετὰ μὲ χειραψία τὴν ἀδερφή του. Δίπλα της, ἡ ἄλλη κυρία τοῦ χαμογελαῖ μὲ σεβασμό. Καὶ δίπλα στὴν κυρία, ὁ μικρός στέκεται «εἰς προσοχὴν» σὰ στρατιώτης. Αὐτὴ ἡ στάση, ἡ ὀλωςδιόλου στρατιωτικὴ στάση τοῦ παιδιοῦ, μοῦ ἔκαμ' ἐντύπωση. Παραπέρα, φαίνεται κι' ἓνας στρατιώτης ποὺ κάνει στὸν ἀρχικαγκελάριο τὸ σχῆμα. Ἡ στάση λοιπὸν τοῦ παιδιοῦ εἶναι ἀπαράλλακτη μὲ τοῦ στρατιώτη! Μόνο ποὺ αὐτὸ δὲν κάνει τὸ σχῆμα, ἀλλὰ ἔχει καὶ τὰ δυὸ χέρια ριγμένα πρὸς τὰ κάτω. Ἰσως τὸ σχῆμα θὰ τὸ ἔκαμε λίγο πρωτότερα καὶ θὰ τὸ ξανακάνη, ὅταν ὁ Χίτλερ θάποχαιρετήσῃ.

Περίεργο, ἀλήθεια, πὼς γυμνάζουν ἔτσι τὰ παιδιά στὴ Γερμανία. Ἀπὸ μικρὰ εἶναι κιόλας τέλειοι στρατιώτες. Καὶ τὸ στρατιωτικὸ αὐτὸ ὕψος—τὸ παράστημα νὰ πῶ καλύτερα—τὸ διατηροῦν γιὰ πάντα, εἴτε στρατιωτικοὶ γίνουν, εἴτε πολῖτες. Κι' αὐτὸ ἴσα ἴσα εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ, τὸ γνώρισμα, ποὺ ξεχωρίζει τὸ Γερμανό, μικρὸ μεγάλο, ἀπὸ κάθε ἄλλον Εὐρωπαῖο. Τὸν βλέπεις καὶ λές: «Στρατιώτης!». Ὅταν περπατῇ, νομίζεις πὼς τοῦ ρυθμίζει τὸ βῆμα ἓνα ταμ-

πούρλο ἢ μιὰ σάλπιγγα, ποὺ ἐσὺ δὲν τὰκούς. Ὅταν στρίψῃ, νομίζεις πὼς κάνει κανονικὴ μεταβολὴ μὲ παράγγελμα ἐπίσης ἀνακάκουστο. Ὅταν χαίρετὰ, νομίζεις πὼς κάνει τὸ σχῆμα. Κι' ὅταν παραγγέλῃ μιὰ μύρα, νομίζεις πὼς δίνει μιὰ προσταγὴ. Μοιάζει μὲ νευρόσπαστο ἢ μὲ ἀνθρωπομηχανικὸ, μὲ Ρομπότ...

Ὁ Ἀγγλὸς δὲν εἶναι τόσο. Σ' αὐτὸν βλέπεις περισσότερο τὸν ἀθλητὴ, τὸν σπόρτομαν, ποὺ διαφέρει. Στὸ Γάλλο πάλι βλέπεις τὸν ἱππότη. Οὐτε στρατιώτης, οὐτε ἀθλητὴς. Ἐνας εὐγενικὸς ἀνθρώπος μόνο, ὅλο τοιριμνίες, ποὺ μόνο στὴν ἀνάγκη μεταβάλλεται σὲ στρατιώτη ἢ καὶ σ' ἀθλητὴ. Στὸν Ἰταλὸ βλέπεις ἀπὸ μακριὰ τὸν ἀρτίστα. Καὶ στρατιωτικὸς ἀκόμα ὅταν εἶναι, κι' ἀθλητὴς, καί... φασίστας, μοιάζει μὲ καλλιτέχνη, —μὲ ζωγράφο, μὲ θεατρίνο, μὲ μουσικό. Ποῦ θὰ πῇ—γιὰ νὰ περιορισθῶμε μόνο σ' αὐτὰ τὰ τέσσερα μεγάλα ἔθνη—πὼς μόνο στὴ Γερμανία ἐπικρατεῖ ἡ στρατιωτικὴ ἀγωγή. Ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Ἰταλία προσπάθησαν—καὶ τελευταῖα προσπαθοῦν πολὺ—νὰ τὴν μιμηθῶν, μὰ δὲν τὸ κατορθώνουν. Στὴν Ἀγγλία, τὰ διάφορα σπόρ βάζουν σὲ δευτέρη μοῖρα τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια. Στὴ Γαλλία ὑπερτερεῖ ἡ καλλιέργεια τῆς πατροπαράδοτης εὐγένειας, ποὺ τὴν ἔχουν οἱ Γάλλοι ἀπὸ τότε ποὺ λέγονταν Γαλάτες. Καὶ στὴν Ἰταλία, τὴ χώρα τῆς Τέχνης, ἡ καλλιτεχνικὴ ἀγωγή, ἀσυναίσθητα, —καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ καθόλου ὁ πολὺς Μουσοσολίνι—παραμερίζει κάθε ἄλλη.

Αὐτὰ συλλογίζομαι, καθὼς ἐβλεπα στὴ φωτογραφία τὸ Γερμανό-

πουλο ἐκεῖνο, παχουλὸ, σοβαρό, ἴσιο, ντούρο, στὴν ἀφογὴ στρατιωτικὴ του στάση. Καὶ φυσικά, συλλογίστηκα ὕστερα: Στὸν Ἑλληνα—καὶ στὸ Ἑλληνόπουλο—τί νὰ βλέπῃς ἄραγε; Στρατιώτη; Ἀθλητὴ; ἱππότη; καλλιτέχνη;

Τίποτ' ἀπολύτως! Μόνο ἴσως κάτι τὸ ἀρειμάνιο, τὸ βλοσυρὸ, τὸ ἀγριωπὸ, ποὺ θυμίζει τοὺς παλιούς Ἀρματωλούς καὶ Κλέφτες ἢ τοὺς ἥρωες τοῦ 21. Μὰ οὔτε καθαυτὸ στρατιωτικὸ εἶναι, οὔτε καθαυτὸ ἀθλητικὸ. Ὅσο γιὰ τὴ γαλλικὴ εὐγένεια—στὸ ἐξωτερικὸ ἐννοῶ πάντα, στοὺς τρόπους—καὶ τὴν ἰταλική, νὰ ποῦμε, καλλιτεχνικότητα, ὦ! ἀπέχουμε ἀκόμα πολὺ. Κι' εἶναι πολὺ φυσικὸ, γιὰ τὰ μεγάλα ἐκείνα εὐρωπαϊκὰ ἔθνη ἔχουν παλαιὸ πολιτισμὸ κι' ἀκολουθοῦν τὴ γραμμὴ τους ἀπὸ αἰῶνες. Ἐνῶ ἐμεῖς μόλις ἔχουμε ἓναν αἰῶνα ποὺ ζοῦμε ἐλεύθεροι κι' ἀκόμα ζητοῦμε τὴ γραμμὴ ποὺ πρέπει νὰ κολλοῦθῶμε. Μὲ ἄλλους λόγους, δὲ μορφωθήκαμε ἀκόμα σὰν ἔθνος, σὰ λαός, δὲν ἀποχτήσαμε τὴ φυσιογνωμίαν μας. Κι' ὅχι μόνο ἐμεῖς, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι μικροὶ λαοὶ τῆς Εὐρώπης, ντόβγαλτοὶ ἐπίσης στὸ δρόμῳ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐ, βέβαια! ἀργὰ ἡ γρήγορα, θὰ βροῦμε κι' ἐμεῖς ἐκεῖνο ποὺ ζητοῦμε. Ἀλλὰ γιὰ τὴν ὥρα, πηγαίνουμε ψάχνοντας, πασπατευτά. Πὼς μπορεῖ λοιπὸν νὰ συγκρινόμαστε μὲ τοὺς Ἀγγλοὺς ἢ μὲ τοὺς Γερμανούς; Ὁποῖος θὰ τὸ ἔκανε, θὰ μᾶς ἀδικούσε, ὅπως ἂν ἔβαζε ἓνα μικρὸ Διαπλασόπουλο, ὀχτὼ ἐννιά χρονῶν, νὰ...

διαγωνισθῇ στὴ Μεγάλῃ Τάξῃ!

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΟΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

1. ΜΑΡΙΝΟΣ ΒΕΓΙΑΣ, Ἀθήναι. Α' Βραβεῖον Μ. Διαγωνισμοῦ πρὸς σύνθεσιν Μῦθου.—2. ΕΛΛΗ Α. ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗ, Ἑρεῖνη, Κάπρον. Α' Βραβεῖον 252ου Διαγ. πρὸς σύνθεσιν Ἀσκήσεων καὶ Α' Βραβεῖον 250ου Διαγ. Λύσεων.—3. ΤΩΝΗΣ ΕΜΜ. ΔΕΣΠΟΤΑΚΗΣ, Μπουριντάν, Πειραιεύς. Α' Βραβεῖον 255ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΑΤΙΑ

Μάτια ξαφειρία, λαμπερά, γαλάζια Μάτια γλυκά, γλαρά καὶ λυπημένα Τρεμοσβυσίματ' ἀστεριῶν καὶ νάζια Μάτια σκοτάδια, μαῦρα, θολωμένα

Πανσέδες, νούφαρα, λαμπρὰ τοπάζια Βράδυα δροσόλουστ' ἀσημοντυμένα Διάφανα σὰν κρουστάλινα χαλάζια Στίς ξενιτιές, μάτια λησιμονημένα

Δάκρυα: ἀτίμητα πετράδια Χυμέν' ἀνάξια γι' ἄδεια στήθια Μάτια νειροπαρμένα πλήθια.

Μὰ σὰς, ποὺ μέσα στὰ σκοτάδια Τοῦ τάφου μένετε κρυμμένα, Ὁρηνολογῶ, μάτια σβυσμένα.

Νεράϊδα τοῦ Γιάλῳ

✽

ΣΥΓΓΝΩΜΗ

Ἡ μαμιά καθὼς κἀθεταὶ κοντὰ στὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας ρίχνει μιὰ ματιά στὴν αὐλὴ ἐνῶ τὰ χέρια της ἀργὰ-ἀργὰ διπλώνουν τὸ ἐργόχειρο ποὺ ἐργαζόταν. Ἀρχισε νὰ βραδυάξῃ, καὶ τὸ τετράξανθο κεφαλάκι τῆς Μαίρης, κρυμμένο σχεδὸν πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα μόλις φαίνεται.

Παρακολουθεῖ σιωπηλὴ ὅλες τὶς κινήσεις τῆς μαμιάς τῆς μ' ἀγωνία. Ὁλοτ' ἀπόγευμα, ὅσο ἡ μαμιά κεντοῦσε κοντὰ στὸ παράθυρο, αὐτὴ μὲ τὴν κούκλα στὰ χέρια της τὴν κοίταζε κρυφὰ-κρυφὰ.

Ἡ μαμιά δὲν εἶπε οὔτε λέξη ὅλο τ' ἀπόγευμα. Ἐκανε σὰν νὰ μὴν ἤξερε πὼς ἡ Μαίρη ἦταν στὴν ἴδια κάμαρα. Πόσο θυμωμένη ἦταν... Τώρα νὰ, διπλώσε τὸ ἐργόχειρό της, θὰ σηκωθῇ, θὰ φύγῃ.

Πὼς θὰ τῆς ζητήσῃ συγγνώμῃ ὕστερα μὲ προστὰ στὸ μπαμπὰ καὶ σ' ὅλους τὸ βράδυ; Δὲ θὰ μπορέσῃ καὶ θὰ πρέπει νὰ κοιμηθῇ χωρὶς τὴν καληνύχτα τῆς μαμιάς. Ἀ! ὅχι, ὅχι...

Κι' ἡ Μαίρη πνίγοντας τὰ δάκρυά της, σφίγγοντας τὴν κούκλα ἐπάνω της πλησιάζει γρήγορα-γρήγορα τὴ μαμιά ποὺ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ σηκωθῇ.

—Μαμιά, λέει, ἦρ' ἡ ὥρα νὰ σοῦ ζητήσω συγγνώμῃ, καὶ σκύβει τὸ κεφαλάκι της γιὰ νὰ μὴν μπορεῖ ν' ἀντικρύσῃ τὸ αὐστηρὸ βλέμμα τῆς μαμιάς. —Συγχώρεσέ με, μαμιά μου, σοῦ ὕποσχομαι νὰ μὴ ξαναμαλώσω, νὰ μὴ λυπήσω ποτὲ πιά τὴν Ἀννα. Ἀλλὰ ξέρεις δὲ φταῖω ἐγώ; Ποτὲ δὲν κάνει ἐκεῖνο ποὺ τῆς λέω ἀμέσως.

—Φέρε μου τὰ παπούτσια Ἀννα.

—Μιὰ στιγμὴ, δεσποινίς, κι' ἔχω δουλειά.

—Φέρε μου νερό, Ἀννα.

—Νὰ κατεβάσω τὸ γλυκὸ ἀπ' τὴ φωτιά πρῶτα.

Ἐτὴν ξέρω ἐγὼ δὲ θέλει νὰ κάνῃ ποτὲ ὅ,τι τῆς λέω, γι' αὐτὸ θυμῶνα καὶ τῆς λέω πὼς ἀφοῦ εἶναι ὑπερήτρια, νὰ κάνῃ γρήγορα ἐκεῖνο ποὺ τὴ διατάζω. Ἀλλ' ἀφοῦ δὲν τὸ θέλῃ, μαμιά, δὲ θὰ τὸ ξανακάνω.

Ἡ μαμιά τὴν κοίταξε λίγο ἀκόμα κι' ὕστερα λέει, ἀλλάζοντας ὕψος.

—Δὲ μοῦ λές, Μαίρη, εἶναι σωστό, ἐσὺ ἓνα παιδί ἐπτά χρονῶν νὰ διατά-

ζῃς τὴν Ἀννα, ποὺ εἶναι τόσα χρόνια μεγαλύτερή σου; Μόνο νὰ τὴν παρακαλῇς γιὰ κατὶ μπορεῖς, ὅχι νὰ διατάζῃς. Κι' ἂν ἡ Ἀννα ἔχει δουλειὰ νὰ περιμένῃς ἢ δὲν εἶναι δὰ τόσο δύσκολο—νὰ βρῇς μὴνι σου τὰ παπούτσια σου, καὶ νὰ βάλῃς μόνῃ σου νερό γιὰ νὰ πῇς.

Ἐξέψου τὴ δική σου θέση καὶ τὴ θέση τῆς Ἀννας, κι' ὕστερα θὰ καταλάβῃς πόσο τὴν πικραίνει, τί κακὸ πράγμα εἶναι νὰ τῆς φέρνεσαι τόσο ἀσχημα. Ἐσὺ εἶσαι ἓνα παιδί μὲ γονεῖς, μὲ δικὸ τοῦ σπῖτι, ἔχεις τὰ παιγνίδια σου, τὴ ζεστασιά σου, τὸ ὁμορφο κρεβατάκι σου, σὲ περιποιούνται ὅλοι καὶ δὲν κάνεις τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ παίζῃς καὶ νὰ πηγαίνῃς περίπατο.

Ἡ Ἀννα εἶναι ὁρφανή, ὁλομόναχη στὸν κόσμο, μὲ μόνο προστάτη τὴ θεὰ της, ποὺ μᾶς τὴν ἔφερε. Δὲν ἔχει κανένα νὰ τῆς πῇ ἓνα καλὸ λόγο, ἢ νὰ φροντίσῃ γι' αὐτή.

Ὁλὴ τὴ μέρα, εἴτε κρύο κάνει, εἴτε ζέστη, δουλεύει. Τὸ βράδυ κοιμάται ἀργά, καὶ τὸ πρωὶ ξυπνάει πολὺ νωρίς, γιὰ νὰ σοῦ ἐτοιμάσῃ τὸ γάλα σου.

Πές μου, θὰ ἤθελες, νὰ δουλεύῃς ἐτσι, σ' ἓνα ξένο σπῖτι ἀπ' τὸ πρωὶ ὥς τὸ βράδυ, μακριὰ ἀπ' τοὺς γονεῖς σου, κι' ὅταν δὲν κάνεις ἀμέσως ἐκεῖνο ποὺ σε διατάζει μιὰ ἄλλη Μαίρη, νὰ σε μαλώνει καὶ νὰ σοῦ φέρνεται ἔτσι; Ἀπάντησέ μου. Γιατί δὲν ἀπαντᾷς λοιπόν;

Μὰ ἡ Μαίρη ποὺ ὁ λαϊκὸς της σφιγγόταν ὅλο καὶ πῶς πολὺ ὅσο μιλοῦσε ἡ μαμιά της, ξέσπασε σὲ κλάμματα, κι' ἀγκαλιάζοντας τὰ γόνατα τῆς μαμιάς της, μόλις μπόρεσε ν' ἀπαντήσῃ μ' ἓνα μισοκοιμημένο ἀπ' τοὺς λυγμούς «ὄχι».

Καταλαβαίνει λοιπὸν τώρα πόσο τὴ λυπήσῃ τὴν καὶ μὲν τὴν Ἀννα μὲ τὰ λόγια σου, καὶ μὲ τὰς ἀλήθειαν πὼς δὲ θὰ ξανακάνῃς αὐτὸ ποὺ ἔκανες; Ἡ Μαίρη γνέφει μὲ τὸ κεφάλι της «ναί», κι' ἡ μαμιά ἐξακολουθεῖ.

Τότε θὰ σε συγχωρέσω, ἀλλ' ἀφοῦ μοῦ δώσῃς τὸ λόγο σου, πὼς θὰ ζητήσῃς κι' ἀπ' τὴν Ἀννα συγγνώμῃ.

Τὴν ἀνεβάζει πιά στὰ γόνατά της ἡ μαμιά, ἐνῶ ἡ Μαίρη σκουπίζει τὰ μάτια της καὶ τὴ φιλάει ψιθυρίζοντας:

—Ναὶ τὸ βράδυ ὅταν θὰ πάω νὰ κοιμηθῶ καὶ θάρῃ νὰ μὲ σκεπάζῃ ἡ Ἀννα, θὰ τῆς πῶ νὰ μὲ συγχωρήσῃ. Ξέρω, ἡ Ἀννα δὲν εἶναι σὰν κι' ἐμένα κακιά, θὰ μὲ συγχωρήσῃ.

Καὶ γέρνει γλυκὰ γλυκὰ τὸ κεφαλάκι της στὸν ὦμο τῆς μαμιάς χωρὶς νὰ βλέπῃ τὸ πρόσωπό της, ποὺ χαμογελάει μὲ τρυφερότητα, γιὰ εἶναι πιά βαθὺ σκοτάδι χυμένο στὴν κάμαρα.

Ἀνθισμένη Δεμονιά

✽

Ο ΠΥΡΠΟΛΗΤΗΣ

Τὰ κουτιά χτυπάγαν ρυθμικά τὰ μαῦρα νερά καὶ ἡ μικρὴ βάρκα ἔσκιζε σὰν φάντασμα τὴν ὕγρὴ ἐκταση καὶ τὸ σκοτάδι.

Ὁ Πυρπολητὴς, ἓνας ὁχρὸς μικρόσωμος ἀνθρωπάκος, εἶχε τὴν ψυχὴ στὰ μάτια, δυὸ μάτια ποὺ ἀστράφτανε σὰν ἀστέρια, τὰ μόνα ἀστέρια τῆς νύχτας,

δυὸ θεῖα ἀστέρια ποὺ πέσανε στὴ γῆ. Ἡ θάλασσα βόγγαγε. Καὶ ἔφταναν ἀπὸ τὸ φωτισμένο καράβι ἀλλաλαγοί, βρόντοι ἀπὸ τύμπανα καὶ φωνὲς ἄγριες. Τὰ μάτια τοῦ ναυτῆ ἔκαιγαν...

—Αἰντε, γλεντήστε τὴν τελευταῖα σας νύχτα. Καὶ προχωροῦσαν...

Ὅταν τὰ δύνατα πλευρά της ἄγγιξαν τὰ τεράστια τῆς ναυαρχίδας, ὁ ἀνθρωπάκος τινάχτηκε. Μὲ γρήγορες κινήσεις, τσάφ! ἀναψε μιὰ σπῖθα. Αὐτὸ ἦταν ὅλο.

Σὲ λίγο φλογερὲς γλώσσες γλύφανε τὸν κολοσόσ. Μέσα στὰ σπλάχνα τοῦ ἔκλαψε τρεῖς χιλιάδες ψυχὲς ἐτοιμοθάνατες.

—Νά, ἄπιστοι, ὥραία φωτοχυσία γιὰ τὸ μπαζράκι σας!

Ἡ φωνὴ σαρκαστικὴ, κρύα, σὰ νάβγαινε ἀπὸ τὸ σκελετωμένο στόμα τοῦ Χάρου.

Καὶ ἡ ἀλαφρὴ βάρκα ξαναγύρισε γιὰ τὴ στεριά.

Φλόγες, φλόγες ὥς τὸν οὐρανὸ κύκλωσαν τὸ καράβι. Τρομαγμένες γοερὲς φωνὲς διαδέχτηκαν τὰ τραγούδια. Τὰ κατάρτια, λαμπάδες πελώριες, πέφτανε. Τὰ κανόνια ξεσποῦσαν, ἔβγαζαν βρόντους τρομακτικούς ἀπὸ τὶς μπουκιές τους. Ξύπναγαν τ' ἀγριοπούλια ἀπ' τοὺς βράχους, καὶ φτερογύριζαν γύρω ἀπὸ τὸ καράβι, σὰν μαῦρες ψυχές.

Μὲ μᾶς ἓνας φορικαστικὸς βρόντος. Τὸ καράβι πῆδησε σὰν φτερό στὸ μαῦρο ἄπειρο, γιὰ νὰ πέσῃ σφυρίζοντας στὸ νερό μαζὶ μὲ τοὺς ἄπιστους ποὺ οὐρλιαζαν σὰν κολασμένοι.

Σκοτεινοὶ ὄγκοι ἀπὸ κύματα ἐκρυσπῶν τὴ μεγάλη τραγωδία...

Σὰν ὄνειρο φάνηκε στὸν Ψαριανὸ τὸ κόκκινο θέαμα. Μακριὰ, ἡ ἀρμάδα, ἔκοβε τῆς ἀλυσίδας, σήκωνε τὶς ἀγκυρές, κι' ἔφευγε σὰν κυνηγημένη, γιὰ τὸν ἀλαργινὸ Ἑλλησποντό, τρομαγμένη ἀπὸ τὸ ὄραμα ἐνὸς Κανάρη.

Τὰ πανὰ τὰ φούσκωνε ὁ νοτιάς...

Κι' ἔφευγαν, κι' ἔφευγαν...

Σὰν ἔφτασε στὴ στεριά ὁ πυρπολητὴς, ἔβγαλε τὰ φωτοτοόρουχα, ἔβγαλε τὸ σκουφο, μπῆκε ταπεινὰ στὸ ρημοκλήσι.

Δυὸ δάκρυα κύλησαν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ σάν γονάτισε μπροστὰ στὴν Παρθένα. Δυὸ δάκρυα, ποὺ ἡ φλόγα ἢ χυμένη στὰ μάγουλά του τὰ ἔπλε ἀμέσως.

Κυρὰ Φροσύνη

✽

Η ΠΑΛΗΚΑΡΙΑ ΤΗΣ ΓΙΩΤΑΣ

Μιὰ μέρα καθόμιασε, ἡ Τούλα, ἡ Γιώτα κι' ἐγὼ καὶ λέγαμε πὼς θάθελε ἡ καθεμιά μας νὰ περῇ τὸν καιρὸ της.

—Ἐμένα, λέει ἡ Τούλα, μ' ἀρέσει ἡ ἡσυχὴ ζωῇ. Νὰ διαβάζω περιτριγυρισμένη ἀπὸ τὰ βιβλία μου, ξεχνώντας κάθε ἄλλη ἀπασχόληση. Νὰ εἶναι λιανὰ νὰ βγαίνω περίπατο μὲ τὶς φίλες.

—Ἐμένα, λέει ἡ Γιώτα, ποὺ μὲ τὸ σταγιὸ κρατιότανε, μ' ἀρέσει ἡ ζωὴ νάχη περιπέτειες! Θέλω ἐκδρομὲς, ταξίδια, ἐπεισόδια. Ἀχ πὼς θὰ ἤθελα νὰ βοσκόμουν στὴν Ἀφρικὴ, νάχω ἓνα ὄρατο ἄλογο καὶ νὰ τρέχω νὰ τρέχω ἀτέλειωτα... νὰ σκοτώνω λιοντάκια, τίγρεις, κροκοδείλους... νὰ μὲ κυνηγᾶνε ἄγριοι, νὰ μὲ πιάνουν κι' ἄσφρα... νὰ βροῦναι τρόπο νὰ τοὺς τὸ σκάω!

Βλέπεις ἡ φίλη μας τὰ θέλει ὅλα μὲ

ώρατο τέλος... να βρίσκονται τρόποι να γλυτώνη από τις κακοτοπιές! Κι' έλεγε, έλεγε δολοκλήρη ώρα, αναφέροντας 'Αρτανιάνηδες και έξω έγω τί λογής παληκαρόδες...

Έκει που ήμουνα έτοιμη να πω κι' έγω τη γνώμη μου για τη ζωή, άνοιγει ή πόρτα με τέτοιο κρότο που πεταχτήκαμε κι' οι τρεις όρθιες. Καί, σάν άστραπή, όρμησε μέσ' στην κάμαρα ένα παμμέγιστο γουρούνι μουγκρίζοντας, και στραβό από θυμό, πήγε να πέση άπάνω μας... 'Η Γιώτα μ' ένα... σάλτο βρέθηκε άπάνω στην καρέκλα της. Τούλας και κοιτάζε να κρυφτεί από πίσω της, ενώ ή Τούλα κι' έγω προσπαθούσαμε να βγάλουμε έξω τώ γουρούνι και να ίδουμε πώς μπήκε...

Σε λίγο ανέβηκε κι' ό αφεντικός του γουρουνιού και μās έλεπε ζητώντας... έκατό φορές συγγνώμη, ότι τώ ζώο του είχε άγριέψει στο δρόμο και βρίσκοντας την πόρτα του σπιτιού άνοιχτή, χώθηκε μέσα άλαφιασμένο.

Γυρίζοντας στην κάμαρα, βοήκημε τη Γιώτα να τρέμη άκόμη από τώ φόβο της, και άδικα της λέγαμε, λιγωμένες από τά γέλια. ότι ή περιπέτεια είχε τελειώσει...

Έλπίζουσα Έλλάς

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Α΄

Φύγαμε ένα πρωί του φθινοπώρου. Καταχνιά άπλώνονταν σ' όλο τόν κάμπο και μόνο ό δρομίσκος που όδηγούσε στον πλατύ δημόσιο δρόμο φαινόταν μπροστά μας.

Τόν πήραμε άμילητοι, σκυφτοί, δακρυσμένοι. 'Ο άγwgιάντης με τώ μουλάρι φορτωμένο πήγαινε μπροστά, ό πατέρας με τώ μεγαλύτερο άδελφό μου λίγο πιο πίσω, κι' έγω ό μικρούλης με τη μαμιά, πασιμένοι χέρι-χέρι κλείναμε τη συνοδεία.

Φεύγαμε! Σάν όνειρο μās φαινόταν άκόμα. Ζούσαμε εύτυχισμένα, χαρούμενα, ξένοιαστα στό μικρό χωριούδάκι. Ένα κακό σύννεφο ήρθε και μās χάλασε την εύτυχία.

Ένα βράδυ, τρεις-τέσσερις μέρες πριν φύγουμε, είδα τόν πατέρα και τη μαμιά να κουβεντιάζουν μονάχοι τους στην καμαρούλα. Ήταν πολύ λυπημένος ό μπαμπάς εκείνο τώ βράδυ!

Έτρεξα κοντά του και τώ έπιασα τώ χέρι.

— Μπαμπά, τί έχεις άπόψε;

— Τίποτα, μικρούλη μου, έπεσε και με φίλησε στο μάγουλο. Είναι πολύ άργά. Πήγαινε να κοιμηθής.

Συμμορφώθηκα κι' έτρεξα στην κάμαρα που ήταν ό άδελφός μου.

— Έξερεις, Τωτό, μούπες καίως, σάν έμπιστευτικά, κοιτάζοντας γύρω μήπως τόν άκούσει κανένας, πώς σε λίγες μέρες φεύγουμε άπ' τώ χωριό;

— Φεύγουμε; είπα. Και γιατί να φύγουμε; Καλά είμαστε δώ.

— Πρόπει να φύγουμε, μω έξανπε ό άδελφός μου, παίρνοντας ένα ύφος πιο σοβαρό. Μās διαχώνουν.

Δέ μπόρεσα να τόν άπαντήσω γιατί με πήραν τά δάκρυα. Κι' οι δυό κλάψαμε πολλή ώρα.

Σε δυό-τρεις μέρες τελείωσαν όλα. Κι' ένα πρωί άποχαιρετήσαμε τώ χωριούδάκι μας, τούς καλούς ανθρώπους του, τά δέντρα του και τόν καθάριο του άέρα...

Β΄

Πέρασαν άρκετά χρόνια από τότε. Μεγάλωσα. Κόντευα να τελειώσω τώ Γυμνάσιο. Τόν άδελφό μου τόν πήρε ένας θεός μου που ήταν έγκατεστημένος στη Ρουμανία. 'Η μαμιά πέθανε πριν δυό χρόνια στην 'Αθήνα. 'Ο πατέρας είχε γεράσει πολύ. Ζούσαμε μόνοι στη μικρή επαρχιακή πόλη πουχε μετατεθεί ό πατέρας.

Ένα πρωί με κάλεσε στο γραφείο του και μούπε σ' ένα τόνο σοβαρό και συγκινημένο:

— Άκουσε, Τωτό: Βαρέθηκα τόσα χρόνια την ξενιτιά. Πλάκωσαν την καρδιά μου οι λύπες. 'Η μάνα σου πέθανε, ό άδελφός σου βρίσκεται πολύ μακριά μας. Πρόπει να πάμε στην πατρίδα πίσω. Έκει μπορούμε να σκεφτούμε και για σένα τί θά γίνης... Δέχεσαι;

— Έμεινα έκπληκτος.

— Στο νησί, στο χωριό μας, ψιθύρισα. Θά πάμε εκεί στο χωριούδάκι που άφήσαμε δέκα χρόνια; Και με ρωτάς αν δέχομαι. Μπορούμε άπόψε;

— Ήσυχασε, Τωτό. Δέν μπορούμε να πάμε σήμερα, θά πάμε όμως σε λίγες μέρες. Ένδεοχασα και πήρα μετάθεση για κεί. Νά τη.

— Άρπαξάτο χαρτί που μούδωσε κι' έβριξα μια ματιά ψιθυρίζοντας:—Τί καλά! Θά πάμε πάλι πίσω.

Σιδηρόδρομος, βαπόρι, μεταφορές μου φάνηκαν πώς βάσταξαν ήλιο χρόνο. Βιαζόμουν να νάντικρύσω τώ χωριό. Βασάνιζα τώ νού μου να θυμηθώ την όμορφη παιδιάτικη ζωούλα που πέρασα στόν κάμπο, κουνιγώντας πολύχρωμες πεταλούδες και παίζοντας τώ «κυνηγητό» στάλωνα με τά ξαδέφια μου.

Τέλος φτάσαμε. Πήραμε τόν ίδιο δρομίσκο που είχαμε πάρει τότε που φύγαμε.

Ήταν Μάης, και τώ πράσινο κυριαρχούσε παντού. Φτάσαμε στο χωριό σουρούπο. Κόσμος καλός, όλο τώ χωριό ήρθε και μās καλωσόρισε.

— 'Ο πατέρας φαινόταν εύχαριστημένος. Άργά τη νύχτα, όταν μείναμε μόνοι, ήρθε κοντά μου, μω έπιασε τώ χέρι και μω ψιθύρισε σιγά:

— Είδες, Τωτό: 'Ο κόσμος άπ' τόν καιρό που φύγαμε έμεινε ό ίδιος. Τόν νο έμεις άλλαξαμε πολύ...

Άλκης Κέδρος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— 'Η μικρή Σοφία πηγαίνει για πρώτη φορά στην έξοχή. Βλέποντας ένα δικράνι ριγμένο κοντά σ' ένα σωρό άχρηα, ρωτάει μ' έκπληξη:

— Καλέ μπαμπά, τί είναι αυτό τώ μεγάλο πηρούνι; Μ' αυτό τρώνε τ' άλογα άχρηο;

Λυσόχαρτο

— 'Ο θεός:—Γιαννάκη, δέκα και τρία πόσα κάνουν;

Γιαννάκης:—Δεκατρία.

— 'Ο θεός:—Και, δέκα κι' ένδεκα;

Κι' ό Γιαννάκης με προθυμία:—Δεκαένδεκα!

— 'Η μικρή Έλένη βλέποντας για πρώτη φορά τόν παππού της να πίνει ναργιλέ:

— Παππού, δώσε μου και μένα να πιώ νερό έτσι!

Ρολιάθ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ»

Αθήναι, 42 όδός Εϋριπίδου, τήν 16 Μαρτίου 1933 ΔΗΛΩΣΗ

Δέν παραλαβάνω γράμματα με άνεπαρκές γραμματόσημο, για τά όποια πρέπει να πληρώσω πρόστιμο. Ζυγίζετε τα και βάψετε τώ γραμματόσημο σωστό. — Δέν άπαντώ σε κανένα, όταν με ρωτά για πράγματα που τά έχει ό 'Οδηγός του Συνδρομητού. Τιμάται δρ. 5, ταχυδρομικώς δρ. 6 για τώ 'Εσωτερικό και 7 για τώ 'Εξωτερικό, και πρέπει να τόν προμηθευθεί όποιος θέλει να λαβαίνει μέρος στην κίνηση.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

— Επειδή έχουν πάλι μαζεθεί πάρα πολλά κομμάτια της Σ.Σ.Σ. που δέν είναι για δημοσίευση, και τά παιδιά περιμένουν να μάθουν την τύχη τους για να στείλουν άλλα, γι' αυτό θανάφωρα παρακάτω τά άπορριφθέντα χωρίς πολλές κρίσεις, για να χωρέσουν όσο τώ δυνατόν περισσότερα στόν περιορισμένο χώρο μας. Και μάλιστα, βάψω σήμερα πρώτα αυτές τις άπορρίψεις, για να μήν τελειώση ό χώρος και μείνουν έξω, όπως συμβαίνει συχνά:

— 'Απορρίπτονται: «'Ο θάνατος της Ζηνοβίας» τώ Χ. Πολύ τραγικό. «Έξυπνη άπάντηση» της Αίγλης. «Για να πάω μια θέση κοντά στη φωτιά» τώ Κόκκινον Καναρινιού. «'Ο έμπνοος άστρολόγος» τώ 'Ολιβιέρου Κρόμβελ. Κοινά άνέκδοτα. — 'Τό όνειρο τών φτωχών παιδιών» τώ Κορυδαλλού. «Μά νύχτα παραμονής Χριστουγέννων» τώ Κοκοϋ. «Τελευταία Χριστουγέννια» τώ Γ. Θ. Πολύ καθυστερημένα. — «'Η φίλη μου» της Μυρτούλας. Πολύ συνηθισμένο. — «Στόν διαγωνισμό» της Μεταλλολικής 'Ονειροπόλου. Χαριτωμένο, αλλά έντελώς άτεχνο. Με μεγάλη λύπη τώ άπέρριψα. — «Στό φως τώ Φεγγαριού» τώ Κένταυρου. Άτεχνο. — «'Ομοιες τύχες» τώ Μύρου της Άνδρου. Μπερδεμένο. — «'Υπονος έός κοριτσιού» τώ Δάσκαπταστους 'Ονειροπόλου. Κοινό. — «Στη συνοικία Μάτς Μούτς» τώ 'Οδυσσέως. Άκατάλληλο. — «Μοιραία δειλινά» και «Βουδό μίλημα» της Σαναγεννημένης Φλόγας. Δέν είναι ποιήματα για την Σ. Σ. Σ. αυτά. Άκατάλληλα για παιδιά, αλλά άκατάλληλα και για μέλους άκόμη. — 'Τό γάντι» της Δαναΐδος. Μετάφραση τώ γνωστού ποιήματος τώ Schiller. Άκατάλληλο για την Σ. Σ. Σ. — «Οι έλεγχτοι» τώ Αγκάθι. Γραμμένο χωρίς λογοτεχνικό ύφος. — «'Από της ζωής τά συνηθισμένα» τώ Έλληνικό Ακρογιάλι. Άπθιανο. Ένα παιδί που πεινάει δέν γερεύει καραμέλλα. — 'Τό ΜονRepos» Άκατάλληλη γλώσσα. Έφος στομφώδες. — «'Η θεραπεία τώ χωρικού» της 'Ιλιάνας και «'Από τά παιδρά» της Μεταλλολικής 'Ονειροπόλου. Κοινά άνέκδοτα και τά δυό. — «Μαύρη δυστυχία» τώ Δάκρυ Ψυχής. Πολύ άπαισιόδοξο. — «'Αλεπού» τώ Χρυσόφωτου 'Ηλιου. Άτεχνο στίχοι. — «'Ατομία» της Μικρομέγαλης. Όρατο αλλά πολύ άπαισιόδοξο. Ένα κορίτσι στην αρχή της ζωής του να λέη πως βαρέθηκε τη ζωή και δέν έχει πιά έλπίδες! — «'Ανάμνηση» τώ Σ. Σ. Σ. Πολύ προσωπικό. — «'Η τρελή» της Νεγκρέτας. Άτεχνο. — Λίγα μένουν άκόμη. Γι' αυτά στό έρχόμενο.

— Έλαβα κι' άλλα τρία, όραιότατα βιβλία από την Παιδική Βιβλιοθήκη τώ Έκδοτικό Όίκου «Έλευθερωδάκης»: «Τό παραμύθι τώ Άλεπού» τώ Λεοκοντίε, μετάφραση τώ κ. Ι. Ζερβού. «'Η ιστορία τών Μυρμηγκιών» τώ Χάιμκροτρεμ, μετάφραση Βέρτας Ε. Λέκα. και «'Από τώ χωριό μου» διηγήματα τώ Άδάμ ένός παιδιού, πεθαμένου τώρα συνταγτή μου, που μ' αυτό τώ ψευδώνυμο πρωτοηχοήφισσε σε μένα αυτά τά έξοχα χωριάτικα διηγήματα). Και τά τρία νέα βιβλία είναι θυμάρια εικονογραφημένα.

Χαίρω πολύ, Αετιδέα, που σού άρέσει τόσο να διαδάζεις και προπάντων που προτιμάς τά βιβλία που σου γεννούν άπορίες και σε κάνουν να σκέπτεσαι. 'Εν' άπ' αυτά είναι και τώ μυθιστόρημα «Τυχεροί και Άτυχοι». Δέν λύνει τά ζητήματα, αλλά τά θέτει, άφινοντας τόν άναγνώστη να σκεφθεί έπανά σ' αυτά. Ναι, ή αίσιοδοξία είναι σπουδαίος παράγων της έπιτυχίας κι' ή έπιτυχία της εύτυχίας. Άναμνηστική όμως ότι έκνεο που λέμε συνήθως τύχη, δέν είναι πάντα ή εύτυχία. Έπάρχουν τυχεροί δυστυχισμένοι και τώ έναντίον...

Μιμόδα, άπνχτώ στις έρωτήσεις σου. α') Δέν είναι άπόλυτη άνάγκη να γράφεις στό χαρτί σου τις λύσεις με τή σειρά τους, με τή δηλ. που τή βρίσκεις ύστερα, μπορείς να τή γράφεις κι' άπό κάτω. β') Άμα διαδάζεις μόν 'Επιγραφή, άρκει τόν τρόπο της άναγνώσεως, που ή διατύπωση του σε δυσκολεύει, μπορείς να τόν παραλείψεις. γ') Οι κάρτες αυτών τών διαγωνισμών δέν επιστρέφονται. — Άφού δέν είσαι άκόμα όστε δώδεκα χρονών, δέν μπορείς βέβαια να παίρνεις μέρος από τώρα σ' αυτούς τούς διατικούς διαγωνισμούς. Σιγά σιγά, μήν άνυπομονής...

Βασούλα Μπουρνιά, ό κ. Ξερόπουλος έλαβε τώ γράμμα σου και άρχισε πολύ που τόσο σ' ένθυστασε ό «Πολύλογος». Τό ποίημα αυτό τώ Χάινε είναι πάρα πολύ άπαισιόδοξο, δέν κάνει για παιδιά.

Χιουνγνί, πολύ πρωτότυπο τώ ψευδώνυμο σου. Τέτοιο έλπίζω να είναι και τώ κομμάτι σου, που δέν τώ διάβασα άκόμη. Πρόπει όμως να σου πώ, ότι κι' αν τώ έγκρινω, θά σούσω την άφιέρωση, γιατί άφιέρωσεις στη Σελίδα Συνεργασίας δέν έπιτρέπονται.

Σανθή Έλληνοπούλα, αυτό, καθώς θά είδες, τώ ψευδώνυμο σου ένέκρινε. Σού έστειλα και τόν 'Οδηγό και χαίρω πολύ που μπράνεις έτσι στην κίνησή μου. Θά μω γράφεις όμως συχνά;

Ναι, Ζήτω τώ 21, από τις πρώτες έλαβα τή Συλλογή σου, που την είχες έτοιμάσει πριν ιδής την προκήρυξη, και στό έπόμενο θά σου δημοσιεύσω και την πρώτη Άσκησιν. Τά έλαβα όλα, ήσυχασε.

Και τά δικά σου τά έλαβα όλα, Κυρά Φροσύνη. 'Ο κ. Φαίδων συγκινήθηκε πολύ με τώ άνέκδοτο α' ό της μητέρας του, που σου τώ διηγήθηκε ή νόνα της φίλης σου. Δέν θυμάται όμως καμιά τέτοια πολύτιμη ζώνη, ίσως τότε θάταν πολύ μικρός... Για τόν Διαγ. Καλλιγραφίας δέν έχεις δικιο. Μιά πλήρη Συλλογή Άσκήσεων με τις λύσεις τους άντιγράφουν και οι διαγωνιζόμενοι χωριστά. 'Η διαφορά είναι άσήμαντη.

Ναι, Μπουρολοτιέρη της Έρεσσού, έτσι σε βάρτισα, άφού πατρίδα σου είναι τώ Ιστορικό αυτό πικρατάζοντο χωριό της Μυτιλήνης, όπου «για πρώτη φορά οι ραβέντες ναύτες από τά σιτοκάραβα τών νησιών μας άναδείχθηκαν ήρωες». Είθε να ναι άδειχθής μία μέρα και σύ. Και έρεις, ό ήρωισμός δέν δείχνεται μόνο με μπουρλότα.

Είμαι περήφανη, Έχω τώ Έρμάν-Θου, που έγινε «ό πιο πολύτιμος σύντροφός της ζωής σου». Και, με τή βοήθεια της καλής σου μαμιάς, γρήγορα θά μάθης, αν και μικρή, τά διαπλασιακά. Άλλά να μω γράφεις συχνά, αυτό είναι τώ κυριώτερο.

Ναυτάκι, αυτό σου ένέκρινε. Άλλά τί να σου άπαντήσω τώρα, πάλιν σ' αυτά που μω γράφεις, χωρίς να σε καταλάβουν; Τοιμωδιά λοιπόν. Και στό άλλο σου γράμμα — που έλπιζω να μόν κάμη πάλι τρεις μήνες για νάρθη — γράψε μου πράγματα που να μπορώ χωρίς φόβο να ταναφέρω — αν θάχης δηλαδή τίποτα νόστιμα σάν τά σημερινά...

Άτυχία, 'Οθων, να είσαι στό κρεβάτι από γρίπη την ήμέρα που ή άδελφή σου κάλεσε στό σπίτι της τόσο Διαπλαστούλα. Είδες όμως τί καλά και εύγενικά τά καϊμένα; Μήκαρ στην κάμαρά σου να σε ίδουν και να σου πούν περαστικά, χωρίς να φοβηθούν... μήν κολλήσουν.

Χαίρω, Τυρταίε, που έκναίγισα συνδρομητής και μάλιστα με τήν άπόφαση να πάρης μέρος και στην κίνηση. Θά είδες την έγκριση τώ ψευδώνυμο σου. 'Ω. τώ πιστεύω ότι δέν είναι «κολακείες» δλ' αυτά που μω γράφεις και σ' εύχαριστώ πολύ που φροντίζεις για τή διάδοσή μου.

Κρίμα, Διηγήτης της Νεολαίας, που ήλθες σ' ός 'Αθήνας και δέν πρόφτασες να μ' έπισκεφθής για να σε γνωρίσω. Άς έλπισω άλλη φορά, όταν θά έκαναρθής, κι' όχι πιά... με άεροπλάνο. Σε συγχάρω που πέτυχες στους διαγωνισμούς τώ Σχολείου.

Και σένα, Ποικιλίσσα τών Δολλαρίων, σε συγχάρω για τά άριστα. Μά και για τώ χρυσό γιό-γιο τώ σου άχρίος ή θεία σου. Ξέροντας πως είσαι «μεινιώδης παίκτης και συλλέκτης». Σού έστειλα τόν 'Οδηγό κι' ένέκρινε ψευδώνυμο για την Σ. Κ. που θά τώ είδς. 'Η Ι. Ρ. έξακολουθεί.

Έμαθα κι' έγω, Αγκάθι, αυτό τώ έπεισόδιο τώ σχολικού χορού σας στό 'Ολύμπια. 'Όταν δηλ. σ' ανήγγειλαν έκεί ότι τώ σχολείο θά κλείση ένεκα της γρίπης, χαλάσατε τόν κόσμο από τά χειροκροτήματα, τά χοροπηδήματα, τις φωνές. 'Ως και «ζήτω ή γρίπη» φωνάζατε! Πολλοί είπαν: μά είναι σ' ά καλά τους αυτά τά παιδιά που χαίρονται έπειδή κλείνει τώ σχολείο, και μάλιστα για τέτοια αίτια; Άλλά έγω δέν παρεξηγήσα. Ήταν μόνο μία εθιμία, μια τρέλλα... άποκριτική. Άν ήταν σαρκαστική, και σ' ένα μάλα κοτσυμέ, βεβαιότατα δέν θά κίνατε έτσι!

Βασιλική Τσιουτζή, τώρα που έρω την ήλικία σου, μάλιστα. Είσαι περίπου 14 έτών, έπομένως δέν μπορείς να διαδάζεις με εύχαρίστηση και με ώφέλεια, παρά τόν τόνους, τόνους της Βιβλιοθήκης μου, την «'Αδελφούλα μου» τώ κ. Ξερόπουλου, τόν «Τρελαντώνη» της κυρίας Δέκτα, τόνους της «Παιδικής Βιβλιοθήκης» Έλευθερωδάκης κτλ. Άν θέλεις λοιπόν, στείλε μου πρós τώ παρόν καμιά τρακοσάρια δρχη — μέσ κι' έγω θά σου στείλω μία καλή συλλογή από τάνωτέρω.

Έβη, έλαβα τώ γράμμα σου άπ' τώ κρεβάτι κι' σου έστειλα τόν τόμο που μω ζήτησες για συντροφιά στην άρρώστειά σου. Μω φαίνεται όμως πως όταν τόν έλαβες, θά ήσουν πιά καλά. Οι «άμυδαλιές» δέν είναι τίποτα σπουδαίο. Είδη και την Ιστορία της γνωριμίας μας. Τί ώραία!

Η Σπίγς μω γράφει να πώ στόν Κουράσο πως ούτε ιδέα έχει για τώ γράμμα που έλαβε δθθον άπ' αυτήν. Κάποιος θά

πήρε τώ ψευδώνυμο της για να γράψη τ' άστειά του. Κι' ίσως μάλιστα χωρίς να ξέρη πως είναι τώ ψευδώνυμο μιας Διαπλαστούλας, αλλά έτσι, στην τύχη, έδωσε Σπίγς, όπως θά έδωζε και Πυθία και Σύβιλλα και καθέτης.

Πολύ μω άρεσε τώ γράμμα σου, Δροσερή Μαργαριτούλα. Την έγκριση τώ ψευδώνυμο σου θά την είδες. Έλπίζω να μω γράφεις συχνά όπως κι' ή καλή μας Χωρίς Φτερά που τόσο χάρηκε που έγινες Διαπλαστούλα.

Όλα τά έλαβα, Δούλη Δωδεκάνησος, κι' έξετέλεσα τις παραγγελίες σου. Έχω μπροστά μου ένα γράμμα σου — παλαιό κι' αυτό, τώ 'Ιανουαρίου — όπου μω γράφεις για τώ γιό-γιο. Άλλ' άφού από τότε ή μόδα του στό Κάιρο άρχισε να πέφτει, έλπίζω τώρα να είναι δλωδεδιόλου... πεσμένη.

Κι' έγω είμ' εύχαριστημένη, Δάκρυ Ψυχής, που πήγες καλά στους σχολικούς διαγωνισμούς. Τά κομμάτια για τή Σελίδα μπορεί να γράφονται σε ότιδήποτε χαρτί, άσπρο, χρωματιστό, ριγμένο, άρίγωτο, φτάνει να ναι γραμμένα καθαρά, τακτικά, με σκοπό μελάνι και με περιθώριο για τις διορθώσεις που κάνουν καμιά φορά. Τά πυκνογραμμένα, τά κκογραμμένα, τά έέθωρα, τάνκατάστατα, με δυσκολεύουν πολύ.

Ναι, Κρινάκι, ό «Μάγος τών Φιδιών» πλησιάζει στό τέλος του. Άλλά μή λυπάσαι: θά τόν διαδεχθής έν' άκόμα όραιότερο μυθιστόρημα. 'Ο κ. Φαίδων εύχαρίστηθηκε στό άρεσε τόσο ή Άποκριάτικη Έπιστολή του κι' εύχαριστεί τόν άδελφό σου για όσα σου είπες για τόν «Πολλάρο».

Ό χώρος μου τελείωσε κι' έχω άκόμα μπροστά μου ένα σωρό όραιότατα γράμματα. Τί να κάρω; Βεατρίκη, Φερινότρια, Νίνα Καλοχριστιανάκη, Πυγμαίε, 'Ορτανσία, Δανάη, Φρανσίνια, Γιόλια, Κερκυραϊκό 'Ακρογιάλι, Άνθισμένη Άμυγδαλιά, Δροσοστάλαχτη, καλά μου παιδιά, φύλαξα τά γράμματα σας για τώ έρχόμενο. Έλπίζω να μπορέσω να σας άπαντήσω. Άλλέως... όταν μω έκαναγράψετε.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν έγκρίνεται, ούτε ένανώνεται, αν δέν συνοδεύεται από τώ δικαίωμα, δρ. 10 — Τά έγκριμένα ή ά ανεόμένα ισχύουν άς την 30 Νοεμβρίου 1933. Όσα συνοδεύονται από Α, άνήκουν σε άγρία και όσα από Κ, σε κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Καρυάτις, κ. (ΜΚ). Δίλιαν, κ. (ΑΨ). Νυχτολούλουδο, κ. (ΜΣ). Άκρογιάλι της 'Ιωνίας, κ. (ΑΒ). Ρούφουλας, κ. (ΓΠ). Ριρής, (...). Γιό-Γιό, κ. (ΧΧ). Μενεξές, ά. (Ποιός είμαι;) Τρελή Νεότης, κ. (ΜΚ). Λεπτή Καρδούλα, κ. (ΕΕ). Κρητικοπούλα, κ. (ΝΚ). Άνθισμένη Πιλιγιά, κ. (...). Ξενοδίκη, κ. (...). Λευκαδίτικο Άκρογιάλι, ά. (...).

— 'Η Διαπλάσις άσπάζεται τούς φίλους της: Βάνδαν (όχι, τόνους δέν δένω) γιατί ένοχλητική;... 'Ηλιαν Ι. Άνδρόσπουλον ('Οδηγόν έστειλα και... όδηγησόν) Νεανίαν (αυτό, είδες, σου ένέκρινε και περιμένω να μω γράφης!) Μπεόμ (τετράδια έστειλα) Τάσση Δούσην (ίσως χάθηκαν αυτές οι δυό Άγγελίες) Γρεναδέρον (έχι, βιβλίο τώ κ. Ε. μ' αυτών τών τίτλο δέν έπάρχει) θπάρχει μόνο Παιδικόν Θάκτρον, δυό τόμοι, και «Θάκτρον» για μεγάλους, τέσσερις τόμοι: πώς πήγες αυτή ή παράσταση τώ «Φιόρου»; στείλε μου, αν έχης τώ πρόγραμμα) Τριανταφυλλένιο Δάκρυ (δέν ήταν λοιπόν δικό

ΚΟΡΗ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ στο Δημοψήφισμα.